

B 7.25

3457

Laste armuwalla wõti.

Kostused

III. jau kõhta.

Kirja pannud

J. Kurrik.

Tartus.

Schnakenburg'i trükk ja kulu.

1884.

— Hind 20 kop. —

20 + 20 -

3457.

Eesti Kirjameeste Seltsi Toimetused Nr. 52.

Laste armuwalla mõti.

Kostused

III. jau kohta.

Kirja pannud
J. Kurrik.

Tartus.

Schnakenburg'i trükk ja kulu.

1884.

1884

1884

1884

1884

1884

Zensuri poolest lubatud. — Tartus, 2. Märtsil 1884.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

54371

(Rehekülg 7. — Nr. 1—12.)

Neli arvamist harilikude murdudega.

Õsimene peatükk.

Õsimene ring.

I. Ettevalmistamine.

- Murdude sünnitamine, sugemine ja kirjutamine.
- Alandamise ülesanded.

(Rehekülg 7. — Nr. 1—12.)

- 3, (2, 4, 1, 5) jalga.
- 8, (9, 10, 1) tolli.
- 4, (12, 2, 10, 1, 9) versokit.
- 4, (12, 5, 15, 14, 3) naela.
- 5, (25, 30, 12, 1, 14) naela.
- 8, (24, 20, 15, 30) loodi.
- 32, (8, 56, 48, 4, 10) karnitsat.
- 20, (18, 16, 14, 13) poognat.
- 25, (75, 70, 45, 6, 96) kop.
- 25, (48, 18, 50, 45) minutit.
- 250, (400, 490, 105, 34, 119) raudsülda.
- 12, (1, 63, 80, 130) □ tolli.

II. Kõrkuarvamine.

(Rehekülg 8. — Nr. 1 ja 2.)

- $\frac{2}{2}$ (1); $\frac{2}{3}$; $\frac{2}{5}$; $\frac{3}{5}$; $\frac{3}{5}$; $\frac{4}{5}$; $\frac{4}{5}$; $\frac{5}{5}$ (1); $\frac{5}{5}$ (1);
 $\frac{5}{7}$; $\frac{7}{10}$.
- $\frac{3}{4}$; $\frac{5}{6}$; $\frac{6}{8}$; $\frac{3}{9}$; $\frac{8}{9}$; $\frac{9}{9}$ (1); $\frac{3}{10}$; $\frac{9}{10}$.

(Rehekülg 8. — Nr. 3—8.)

- 3) $2\frac{5}{8}$; $5\frac{4}{7}$; $8\frac{4}{4}$ (9); $17\frac{8}{9}$; $12\frac{7}{10}$; $10\frac{2}{2}$ (11); $8\frac{11}{12}$.
 4) $9\frac{5}{9}$; $13\frac{11}{12}$; $18\frac{13}{15}$; $17\frac{5}{5}$ (18); $33\frac{5}{7}$.
 5) Saagul oli $3\frac{4}{10}$ rbl.; mõlematel ühtekokku $5\frac{7}{10}$ rbl.
 6) a) $10\frac{8}{12}$ aastat; b) $1\frac{11}{12}$ aasta pärast; d) $1\frac{4}{12}$ aasta pärast.
 7) Kõigil kofku oli 4 tosinat ehk 48 fulge. B ostis 4 fulge enam kui A; D ostis 14 fulge enam kui A; D ostis 10 fulge enam kui B.
 8) 7 kraadi.

III. Maha-arvamine.

(Rehekülg 9. — Nr. 1—10.)

- 1) $\frac{3}{8}$; $\frac{3}{9}$; $\frac{3}{5}$; $\frac{4}{10}$; $\frac{4}{6}$; $\frac{4}{12}$; $\frac{7}{17}$.
 2) $3\frac{3}{7}$; $4\frac{3}{11}$; 12; $18\frac{1}{7}$; $13\frac{3}{9}$; $24\frac{3}{15}$.
 3) $\frac{1}{2}$; $\frac{1}{4}$; $\frac{2}{9}$; $2\frac{3}{4}$; $4\frac{1}{7}$; $9\frac{1}{3}$; $7\frac{2}{5}$; $19\frac{3}{10}$.
 4) $3\frac{1}{2}$; $4\frac{3}{4}$; $4\frac{4}{5}$; $7\frac{1}{8}$; $9\frac{8}{15}$; $19\frac{2}{15}$; $27\frac{2}{9}$.
 5) $\frac{2}{12}$
 $\frac{5}{9}$
 $4\frac{2}{12}$
 $7\frac{5}{12}$
 $6\frac{3}{4}$.
 6) $\frac{2}{7}$
 $\frac{8}{15}$
 $\frac{3}{5}$
 $2\frac{7}{12}$
 $2\frac{3}{4}$.
 7) $\frac{1}{4}$
 $\frac{11}{16}$
 $1\frac{1}{2}$
 $8\frac{2}{5}$
 $2\frac{3}{7}$.
 8) $1\frac{3}{4}$, ($2\frac{1}{4}$, $4\frac{19}{20}$, $5\frac{16}{25}$) rbl.
 9) $2\frac{4}{6}$, ($1\frac{5}{6}$, $1\frac{2}{6}$) tosinat, ehk 32, (22, 16) muna, ehk 16, (11, 8) paari.
 10) Peetril oli $3\frac{7}{10}$ rbl. ehk 3 rbl. 70 kop.; Hansul oli 2 rbl.

IV. Kasvatamine.

(Rehekülg 10. — Nr. 1—8.)

- 1) $\frac{3}{4}$; $\frac{4}{5}$; $\frac{2}{3}$; $\frac{5}{7}$; $\frac{8}{8}$; = 1; $\frac{10}{2}$ = 5; $\frac{12}{13}$; $\frac{2}{5}$.
 2) $\frac{6}{29}$; $\frac{15}{29}$; $\frac{12}{29}$; $\frac{21}{29}$; $\frac{27}{29}$.
 3) $3\frac{6}{7}$; 3; 13; 6; $12\frac{4}{5}$.
 4) 49 sülda.
 5) 52 □ tolli.
 6) $2\frac{7}{10}$.
 7) $5\frac{8}{9}$.
 8) $11\frac{1}{4}$.

V. Jagamine.

(Vehekülg 10. — Nr. 1–12.)

- 1) 1; 3; 2; 4; 5; 4; 7; 5 korda.
- 2) 2; 2; 2; 4; 3; 3; 1; 2; 6; 6 korda.
- 3) $\frac{1}{4}$; $\frac{1}{5}$; $\frac{1}{6}$; $\frac{3}{7}$; $\frac{2}{7}$; $\frac{4}{9}$; $\frac{2}{9}$; $\frac{1}{9}$; $\frac{1}{10}$; $\frac{2}{15}$.
- 4) $1\frac{1}{5}$; $3\frac{1}{3}$; $2\frac{2}{9}$; $4\frac{4}{9}$; $1\frac{1}{9}$; $4\frac{5}{16}$; $2\frac{1}{7}$; $2\frac{1}{8}$; $3\frac{2}{13}$.
- 5) $\frac{1}{3}$; $\frac{2}{3}$; $1\frac{1}{4}$; $2\frac{1}{3}$; $2\frac{2}{3}$; $4\frac{1}{2}$; $\frac{9}{10}$; $\frac{12}{17}$.
- 6) $3\frac{3}{4}$; $\frac{4}{5}$; $\frac{1}{5}$; $\frac{2}{8}$ ($\frac{1}{4}$).
- 7) $\frac{1}{4}$ naela.
- 8) a) $\frac{1}{4}$ tofinat; b) 3 õuna.
- 9) $2\frac{1}{3}$, ($2\frac{2}{3}$, $1\frac{2}{3}$) waffa.
- 10) $5\frac{1}{2}$ tolli.
- 11) a) $2\frac{1}{3}$ jalga; b) 28 tolli.
- 12) Suhaniil 8 võrra niipalju kui Süril. — Süril oli 12 kop., Suhaniil 96 kop.

Keerdülesanded. I.

(Vehekülg 11. — Nr. 1–12.)

1) $4\frac{1}{4}^{\text{tute}}$.	5) $\frac{2}{7}$.	9) $\frac{7}{8}$ rbl.
2) See on $7\frac{1}{2}$.	6) See on 2.	10) 30 rbl.
3) 5^{eft} .	7) $1\frac{1}{2}^{\text{te}}$.	11) $7\frac{1}{2}$ rbl.
4) $\frac{4}{12}$.	8) 7me .	12) $52\frac{1}{2}$ aastat.

Teine ring.

I. Ettewalmistamine.

a. Ambermurtmine:

- 1) Terwed ja sega-arvud liigmurdudeks. (Mandamine). —
- 2) Liigmurrud terweteks ja sega-arvudeks. (Ülendamine).

A. Peaft.

(Vehekülg 12. — Nr. 1–3.)

- 1) a) 2 poolt, b) 4 poolt, d) 3 poolt toopi.
- 2) a) $\frac{3}{3}$ waffa, b) $\frac{6}{3}$ w, d) $\frac{9}{3}$ w.
- 3) a) $\frac{4}{2}$; b) $\frac{6}{3}$; d) $\frac{8}{4}$; e) $\frac{10}{5}$; g) $\frac{12}{6}$; h) $\frac{14}{7}$; i) $\frac{16}{8}$;
k) $\frac{18}{9}$; l) $\frac{20}{10}$.

(Vehekülg 12. — Nr. 4—11.)

- 4) $3 = \frac{6}{2} \frac{9}{3} \frac{12}{4} \frac{15}{5} \frac{18}{6} \frac{21}{7} \frac{24}{8} \frac{27}{9} \frac{30}{10};$
 $5 = \frac{10}{2} \frac{15}{3} \frac{20}{4} \frac{25}{5} \frac{30}{6} \frac{35}{7} \frac{40}{8} \frac{45}{9} \frac{50}{10};$
 $7 = \frac{14}{2} \frac{21}{3} \frac{28}{4} \frac{35}{5} \frac{42}{6} \frac{49}{7} \frac{56}{8} \frac{63}{9} \frac{70}{10};$
 $9 = \frac{18}{2} \frac{27}{3} \frac{36}{4} \frac{45}{5} \frac{54}{6} \frac{63}{7} \frac{72}{8} \frac{81}{9} \frac{90}{10};$
 $4 = \frac{8}{2} \frac{12}{3} \frac{16}{4} \frac{20}{5} \frac{24}{6} \frac{28}{7} \frac{32}{8} \frac{36}{9} \frac{40}{10};$
 $6 = \frac{12}{2} \frac{18}{3} \frac{24}{4} \frac{30}{5} \frac{36}{6} \frac{42}{7} \frac{48}{8} \frac{54}{9} \frac{60}{10};$
 $8 = \frac{16}{2} \frac{24}{3} \frac{32}{4} \frac{40}{5} \frac{48}{6} \frac{56}{7} \frac{64}{8} \frac{72}{9} \frac{80}{10};$
 $10 = \frac{20}{2} \frac{30}{3} \frac{40}{4} \frac{50}{5} \frac{60}{6} \frac{70}{7} \frac{80}{8} \frac{90}{9} \frac{100}{10}.$
- 5) a) $\frac{3}{2}; \frac{5}{2}; \frac{7}{2}; \frac{11}{2};$ 6) $\frac{5}{3}; \frac{13}{5}; \frac{15}{4}; \frac{29}{6};$
 b) $\frac{4}{3}; \frac{7}{3}; \frac{10}{3}; \frac{22}{3};$ $\frac{15}{8}; \frac{50}{9}; \frac{45}{7}; \frac{43}{4};$
 d) $\frac{5}{4}; \frac{9}{4}; \frac{13}{4}; \frac{25}{4};$ $\frac{38}{3}; \frac{61}{4}; \frac{75}{4}; \frac{103}{5};$
 e) $\frac{6}{5}; \frac{16}{5}; \frac{36}{5}; \frac{26}{5};$
 g) $\frac{7}{6}; \frac{25}{6}; \frac{37}{6}; \frac{49}{6}.$
- 7) a) 11 waeft, b) 13 waeft. 8) 35 puuda.
- 9) 2; 3; 5; — 2; 1; 7; 5; — 5; 6; — 4; 5; 8; 20.
- 10) $2\frac{1}{2}; 5\frac{1}{2}; 16\frac{1}{2}; 7\frac{1}{2}; — 3\frac{1}{3}; 4\frac{2}{3}; 6\frac{2}{3}; — 4\frac{2}{5};$
 $6\frac{2}{5}; 9\frac{2}{5}; — 2\frac{5}{8}; 4\frac{3}{8}; 6\frac{2}{8}; 8\frac{1}{8}; — 1\frac{1}{9}; 3\frac{7}{10};$
 $1\frac{9}{11}; 1\frac{7}{12}; 1\frac{10}{13}; 1\frac{11}{14}; 2\frac{7}{15}.$
- 11) $8\frac{1}{8}$ poognat. 12) $7\frac{1}{7}, (9\frac{2}{7}, 11\frac{3}{7}, 13, 14\frac{2}{7})$ raudsülda.

B. Kirjalikult.

(Vehekülg 13. — Nr. 1 ja 2.)

- 1) a) $\frac{1488}{12}$ b) $\frac{2232}{18}$ d) $\frac{3224}{26}$
 $\frac{3300}{12}$ $\frac{4950}{18}$ $\frac{7150}{26}$
 $\frac{6000}{12}$ $\frac{9000}{18}$ $\frac{13000}{26}$
 $\frac{9360}{12}$ $\frac{14040}{18}$ $\frac{21680}{26}$
 e) $\frac{4340}{35}$ g) $\frac{6076}{49}$ h) $\frac{7936}{64}$
 $\frac{9625}{35}$ $\frac{13475}{49}$ $\frac{17600}{64}$
 $\frac{17500}{35}$ $\frac{24500}{49}$ $\frac{32000}{64}$
 $\frac{27300}{35}$ $\frac{38220}{49}$ $\frac{49920}{64}$
- 2) a) $\frac{437}{9};$ b) $\frac{1935}{16};$ d) $\frac{497}{5};$ e) $\frac{14078}{49};$
 g) $\frac{9462}{53};$ h) $\frac{13583}{15};$ i) $\frac{1681353}{360};$ k) $\frac{70529}{124}.$

(Vehekülg 13. — Nr. 3 ja 4.)

- 3) a) 268 rbl. d) 16 punda. g) 178 setwertii.
 b) 309 raudsülda. e) 408 wersta. h) 270 päewa.
 4) a) $296^{15/38}$; d) $63^{7/68}$; g) 150.
 b) $6409^{73/79}$; e) $1697^{237/380}$; h) 6079.

b. Murdude lühendamine.

A. Peast.

(Vehekülg 14. — Nr. 2, 5 ja 6.)

- 2) a) 6, 10, 12, 18, 30, 48, 60, 80, 90 j. n. e.
 b) 6, 12, 18, 21, 27, 30, 48, 51, 60, 75, 90 j. n. e.
 d) 10, 30, 60, 75, 80, 90 j. n. e.
 5) a) $\frac{1}{2}$ b) $\frac{1}{2}$ d) $\frac{1}{2}$ e) $\frac{1}{3}$ 6) a) $\frac{1}{6}$ b) $\frac{1}{12}$ d) $\frac{7}{12}$
 $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{5}{8}$
 $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{6}$ $\frac{2}{3}$
 $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{2}{5}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{3}{4}$
 $\frac{1}{6}$ $\frac{1}{7}$ $\frac{3}{5}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{5}{6}$
 $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{9}$ $\frac{4}{5}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{7}{8}$
 $\frac{5}{6}$ $\frac{5}{12}$ $\frac{11}{12}$
 1 $\frac{1}{2}$ 1.

B. Kirjalikult.

(Vehekülg 15. — Nr. 1.)

- 1) Kuna $108 = 2 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 3^*$, — siis võib üks tema alguskaswatawatest wiimne jagu olla, j. o. 2 ehk 3.

Selljamaal põhjusel on:

125 wiimne jagu 5;

720 " 2 ehk 3 ehk 5;

144 " 2 " 3;

252 " 2 " 3 " 7;

616 " 2 " 7 " 11;

3780 " 2 " 3 " 5 ehk 7;

1260 " 2 " 3 " 5 " 7;

5096 " 2 " 7 " 13;

8400 " 2 " 3 " 5 " 7;

9990 " 2 " 3 " 5 " 37;

10000 " 2 " 5.

*) Waata „Arvumald II, neljalikme ja ruumi arvum.“ lehek. 4.

(Vehekülg 15. — Nr. 2—4.)

- 2) a) $\frac{13}{31}$ g) $\frac{30}{37}$ l) $\frac{7}{9}$ 3) a) $\frac{5}{7}$ e) $\frac{18}{25}$
 b) $\frac{6}{11}$ h) $\frac{1}{3}$ m) $\frac{49}{72}$ b) $\frac{7}{9}$ g) $\frac{3}{29}$
 d) $\frac{10}{13}$ i) $\frac{2}{5}$ n) $\frac{1}{4}$ d) $\frac{7}{12}$ h) $\frac{25}{27}$
 e) $\frac{6}{7}$ k) $\frac{24}{29}$ o) $\frac{7}{12}$

- 4) Selle ülesande kostus on kirjas „Easte armuvaldalla wõti, kostused I. ja II. jau kohta,“ lehekülg 57, nr. 70.

II. Koffuarwamine.

A. Peaft.

(Vehekülg 17. — Nr. 1—12.)

- 1) $1\frac{1}{3}$; 2; $1\frac{3}{5}$; $1\frac{4}{7}$; $1\frac{2}{9}$; $1\frac{3}{5}$.
 2) $4\frac{5}{7}$; $6\frac{1}{5}$; $8\frac{1}{4}$; — $12\frac{3}{4}$; $10\frac{11}{12}$; — 2; $4\frac{4}{9}$; $2\frac{4}{7}$.
 3) 12; $18\frac{4}{7}$; 12; 13; $27\frac{1}{7}$; $20\frac{11}{13}$.
 4) $1\frac{18}{23}$; $1\frac{1}{2}$; $1\frac{12}{13}$; $6\frac{3}{5}$; $8\frac{3}{5}$; $16\frac{1}{3}$.
 5) $\frac{8}{13}$; $27\frac{15}{16}$; $13\frac{2}{5}$; 19; $2\frac{13}{15}$.
 6) $1\frac{3}{5}$; $6\frac{3}{4}$; 22; $\frac{3}{5}$; $5\frac{7}{9}$; $1\frac{1}{2}$; $2\frac{1}{5}$.
 7) $1\frac{1}{2}$ rbl.
 8) $15\frac{2}{3}$ aastat.
 9) $17\frac{2}{3}$ aastat.
 10) a) $7\frac{2}{5}$ rbl.
       b) 13 rbl.
 11) 15 rbl.
 12) a) $2\frac{1}{3}$ rbl. i) $16\frac{1}{3}$ rbl.
       b) $4\frac{2}{3}$ „ k) $18\frac{2}{3}$ „
       d) 7 „ l) 21 „
       e) $9\frac{1}{3}$ „ m) $23\frac{1}{3}$ „
       g) $11\frac{2}{3}$ „ n) $25\frac{2}{3}$ „
       h) 14 „ o) 28 „

B. Kirjalikult.

(Vehekülg 18. — Nr. 1—16.)

- 1) $1\frac{5}{24}$. 4) $3\frac{43}{47}$. 7) 41. 10) $129\frac{4}{25}$.
 2) 2. 5) $4\frac{3}{25}$. 8) $106\frac{1}{16}$. 11) $762\frac{7}{20}$.
 3) $2\frac{31}{36}$. 6) $4\frac{12}{25}$. 9) $141\frac{3}{10}$. 12) $297\frac{8}{15}$.
 13) a) $4\frac{2}{3}$ jalga; 15) $501\frac{2}{3}$ waffa.
       b) 56 tolli. 16) 179 wiljapuud.
 14) 118 jülda.

III. Maha-armamine.

A. Pea ft.

(Echekülg 18. — Nr. 1—12.)

1) $\frac{2}{5}$; $\frac{7}{12}$; $\frac{21}{9}$; 2; 4; $2\frac{3}{7}$.	
2) $4\frac{2}{3}$; $2\frac{6}{7}$; $9\frac{10}{11}$; $7\frac{8}{9}$.	
3) $3\frac{3}{5}$; $4\frac{1}{2}$; $6\frac{2}{3}$; $9\frac{4}{7}$; $7\frac{4}{7}$; $14\frac{7}{10}$; $23\frac{1}{2}$.	
4) $4\frac{2}{3}$; $7\frac{5}{7}$; $11\frac{7}{19}$; $9\frac{6}{11}$; $12\frac{10}{13}$; $11\frac{11}{14}$; $19\frac{9}{17}$.	
5) $\frac{3}{5}$; $\frac{5}{8}$; $\frac{1}{2}$; $4\frac{5}{7}$; $1\frac{8}{9}$; $3\frac{1}{10}$.	
6) $1\frac{4}{5}$; $11\frac{5}{7}$; $8\frac{4}{5}$; $1\frac{2}{3}$; 5; 4.	
7) $\frac{2}{7}$; $\frac{12}{13}$; $3\frac{3}{4}$; $\frac{3}{5}$; $1\frac{2}{7}$.	
8) 1; $\frac{3}{4}$; $\frac{3}{4}$; $\frac{3}{4}$; $\frac{7}{8}$; $\frac{7}{8}$; $\frac{7}{8}$; $1\frac{3}{8}$.	
9) $4\frac{2}{3}$ tofinat.	11) $\frac{4}{5}$ rbl.
10) a) $\frac{4}{5}$ rbl.;	12) a) $8\frac{1}{2}$ aastat.
b) $1\frac{3}{5}$ rbl.	b) Saan $11\frac{5}{6}$ aastat; Mari $3\frac{1}{3}$ aastat.

Keerdülesanded. II*).

(Echekülg 19. — Nr. 1—16.)

1) See on 3.	9) $4\frac{2}{5}$.
2) $11\frac{1}{2}$.	10) Teine $5\frac{3}{4}$, teine $4\frac{1}{4}$.
3) $7\frac{3}{4}$.	11) $21\frac{1}{2}$ aastat.
4) $8\frac{1}{3}$.	12) $12\frac{1}{2}$ aastat.
5) $3\frac{6}{7}$ tule.	13) 14 rbl.
6) $11\frac{1}{3}$ nditust.	14) A-talul $48\frac{1}{4}$, B-talul $31\frac{3}{4}$ wakamaad.
7) $6\frac{2}{9}$.	15) $\frac{2}{5}$ rbl.
8) $4\frac{7}{12}$.	16) 1 rbl. 22 kop.

B. Kirjalikult.

(Echekülg 20. — Nr. 1—16.)

1) $\frac{1}{3}$	5) $11\frac{1}{25}$	9) $5\frac{9}{19}$	13) $224\frac{2}{3}$
2) $\frac{7}{16}$	6) $4\frac{35}{54}$	10) $8\frac{11}{15}$	14) $306\frac{26}{29}$
3) $12\frac{2}{7}$	7) $11\frac{2}{5}$	11) $27\frac{6}{11}$	15) $399\frac{23}{31}$
4) $13\frac{11}{25}$	8) $11\frac{7}{33}$	12) $117\frac{22}{23}$	16) $210\frac{29}{35}$

*). Ülesannete raamatus on trükitüviga: pealkirjas peab ka seal III. asemel II. olema.

(Sehekülg 20. — Nr. 17—24.)

- 17) $23\frac{3}{4}$ 18) $24\frac{13}{17}$ 19) $58\frac{1}{4}$ 20) $240\frac{31}{50}$
- 21) $2040\frac{9}{40}$ 22) $1926\frac{37}{55}$
- 23) a) $106\frac{3}{4}$ b) $97\frac{1}{8}$ d) 29   e) $77\frac{3}{4}$ g) 330.
- 24) a) $74\frac{1}{4}$ jätw. ruffid; $103\frac{13}{32}$ jätw. otre; $98\frac{31}{32}$ jätw. kaeru.   b) $83\frac{31}{32}$ jätw. ruffid; $76\frac{7}{32}$ jätw. otre; $91\frac{21}{32}$ jätw. kaeru.

IV. Kaswatamine.

A. Peaft.

(Sehekülg 21. — Nr. 1—12.)

- 1) $\frac{3}{4}$; $\frac{1}{2}$; 1; $1\frac{1}{4}$; $1\frac{3}{4}$; $1\frac{1}{2}$; $2\frac{1}{4}$; 3; $6\frac{1}{4}$; $10\frac{1}{2}$; 22.
- 2) $3\frac{1}{3}$; $2\frac{4}{5}$; $2\frac{1}{4}$; $5\frac{3}{5}$; $3\frac{1}{5}$; $2\frac{1}{7}$; $5\frac{1}{7}$; $6\frac{2}{9}$; $7\frac{5}{7}$; $4\frac{1}{6}$.
- 3) $6\frac{2}{3}$; $6\frac{4}{5}$; $12\frac{3}{4}$; $15\frac{9}{10}$; 7; 14; $16\frac{2}{7}$; $24\frac{1}{9}$; 42.
- 4) 3; $2\frac{1}{2}$; $5\frac{1}{2}$; 6; 10; 9; $17\frac{1}{3}$; $7\frac{1}{2}$; $9\frac{1}{3}$; $10\frac{1}{2}$; 20.
- 5) 30; 35; $58\frac{1}{2}$; $18\frac{1}{2}$; $71\frac{1}{2}$; 67; 38.
- 6) $6\frac{5}{12}$; $12\frac{2}{15}$; $63\frac{4}{5}$; $129\frac{13}{23}$; $12\frac{4}{9}$; $20\frac{4}{13}$; $342\frac{1}{2}$; $402\frac{1}{2}$.
- 7) $38\frac{1}{5}$; $1\frac{3}{8}$; $43\frac{1}{8}$; $16\frac{1}{10}$; $1\frac{1}{4}$.
- 8) $4\frac{1}{2}$, ($4\frac{4}{5}$, 9, $22\frac{1}{2}$) rbl.
- 9) a) 85 kop., b) $127\frac{1}{2}$ kop., d) 170 kop., e) 340 kop.
- 10) a) $51\frac{4}{5}$ naela, b) 74 n., d) $88\frac{4}{5}$ n.
- 11) $1\frac{1}{3}$, (7, $5\frac{2}{3}$) jalga.
- 12) a) 126; b) 116; d) 105; e) $88\frac{4}{5}$; g) 82; h) $68\frac{4}{7}$; i) $58\frac{1}{2}$; k) $45\frac{1}{3}$; l) $34\frac{4}{5}$; m) $20\frac{8}{11}$; n) 11.

B. Kirjalikult.

(Sehekülg 22. — Nr. 1—3.)

- 1) a) $14\frac{7}{8}$ b) $17\frac{1}{10}$ d) $22\frac{2}{5}$ e) 20   g) $25\frac{1}{12}$ h) $38\frac{2}{15}$ i) $17\frac{10}{17}$ k) $45\frac{1}{27}$.
- 2) a) 34   b) 22   d) $9\frac{1}{3}$ e) $46\frac{1}{2}$ g) $28\frac{1}{2}$ h) 56   i) $37\frac{1}{2}$ k) $70\frac{2}{3}$.
- 3) a) $15\frac{1}{2}$ b) $97\frac{1}{2}$ d) $123\frac{1}{2}$ e) $408\frac{6}{7}$ g) $737\frac{11}{21}$ h) $987\frac{25}{36}$ i) $673\frac{1}{2}$ k) $1729\frac{19}{35}$.

(Sehetülg 22. — Nr. 4—14.)

4) $5441^{19/37}$.	6) $440^{17/28}$.	
5) $3696^{6/23}$.	7) $2078^{4/15}$.	
-
8) a) $18^{79/140}$ $1742^{59/75}$ $4937^{1/3}$ $7839^{32/261}$.	b) $27^{31/70}$ $2576^{22/75}$ $7298^{2/3}$ $11588^{70/261}$.	d) $36^{9/28}$ $3409^{4/5}$ 9660 $15337^{12/29}$.
e) $43^{41/70}$ $4091^{19/25}$ 11592 $18404^{26/29}$.	g) $52^{13/28}$ $4925^{4/15}$ $13953^{1/3}$ $22154^{11/261}$.	h) $61^{12/35}$ $5758^{58/75}$ $16314^{2/3}$ $25903^{49/261}$.
i) $70^{31/140}$ $6592^{7/25}$ 18676 $29652^{1/3}$.	k) $79^{1/10}$ $7425^{59/75}$ $21037^{1/3}$ $33401^{125/261}$.	
-
- 9) $154^{6/7}$ raudjülda.   11) 120 toopi.
- 10) a) $2^{4/7}$ aršj.   12) 820 jalga.
- b) 3 aršj.   13) $583^{1/3}$ maasjülda.
- d) $8^{4/7}$ aršj.   14) $687765^{3/4}$ päewa.

V. Jagamine.

A. Peaft.

(Sehetülg 24. — Nr. 1—6.)

- 1) $\frac{1}{3}$; $\frac{1}{5}$; $\frac{2}{5}$; $\frac{2}{7}$; $\frac{3}{7}$; $\frac{3}{11}$; — $\frac{1}{4}$; $\frac{1}{5}$; $\frac{2}{7}$; $\frac{2}{11}$; $\frac{3}{11}$;
 $\frac{4}{13}$; — $\frac{1}{5}$; $\frac{1}{7}$; $\frac{2}{9}$; $\frac{2}{11}$; $\frac{3}{13}$.
- 2) $\frac{2}{3}$; $\frac{1}{3}$; $\frac{3}{5}$; $\frac{4}{5}$; $\frac{2}{5}$; $\frac{1}{4}$; $\frac{4}{7}$; $\frac{2^2}{9}$; $\frac{2}{3}$.
-
- 3) 3; 6; 4; 16; 20; 5; 15; 40; 50; 16; 88; 160;
800 forda
- 4) 3; 6; 18; 4; 8; 16; 20; 27; 30; 52; 110 forda.
- 5) 2; 4; 2; 5; 4; 8; 5; 3 forda.
- 6) 2; 3; 3; 5; 5; 2 forda.

(Vehestülg 24. — Nr. 7—16.)

- 7) $\frac{1}{4}; \frac{1}{6}; \frac{1}{8}; \frac{1}{6}; \frac{1}{9}; \frac{1}{10}; \frac{1}{15}$ —
 a) $\frac{1}{4}; \frac{1}{6}; \frac{1}{8}; \frac{1}{10}; \frac{1}{12}; \frac{1}{14}; \frac{1}{16}; \frac{1}{18}; \frac{1}{20};$
 b) $\frac{1}{6}; \frac{1}{9}; \frac{1}{12}; \frac{1}{15}; \frac{1}{18}; \frac{1}{21}; \frac{1}{24}; \frac{1}{27}; \frac{1}{30};$
 d) $\frac{1}{8}; \frac{1}{12}; \frac{1}{16}; \frac{1}{20}; \frac{1}{24}; \frac{1}{28}; \frac{1}{32}; \frac{1}{36}; \frac{1}{40};$
 e) $\frac{1}{10}; \frac{1}{15}; \frac{1}{20}; \frac{1}{25}; \frac{1}{30}; \frac{1}{35}; \frac{1}{40}; \frac{1}{45}; \frac{1}{50};$
 g) $\frac{1}{12}; \frac{1}{18}; \frac{1}{24}; \frac{1}{30}; \frac{1}{36}; \frac{1}{42}; \frac{1}{48}; \frac{1}{54}; \frac{1}{60};$
 h) $\frac{1}{14}; \frac{1}{21}; \frac{1}{28}; \frac{1}{35}; \frac{1}{42}; \frac{1}{49}; \frac{1}{56}; \frac{1}{63}; \frac{1}{70};$
 i) $\frac{1}{16}; \frac{1}{24}; \frac{1}{32}; \frac{1}{40}; \frac{1}{48}; \frac{1}{56}; \frac{1}{64}; \frac{1}{72}; \frac{1}{80};$
 k) $\frac{1}{18}; \frac{1}{27}; \frac{1}{36}; \frac{1}{45}; \frac{1}{54}; \frac{1}{63}; \frac{1}{72}; \frac{1}{81}; \frac{1}{90}.$
- 8) $\frac{3}{8}; \frac{5}{16}; \frac{3}{20}; \frac{2}{21}; \frac{1}{10}; \frac{5}{42}; \frac{3}{100}; \frac{9}{40}; \frac{7}{36}; \frac{1}{20};$
 $\frac{7}{64}; \frac{5}{81}; \frac{9}{65}.$
- 9) $\frac{5}{6}; \frac{4}{9}; \frac{9}{16}; \frac{7}{24}; \frac{7}{20}; \frac{13}{40}; \frac{5}{18}; \frac{5}{12}; \frac{5}{28}; \frac{11}{14}; \frac{8}{21};$
 $\frac{43}{96}.$
- 10) $\frac{3}{14}; \frac{2}{27}; \frac{1}{22}; \frac{3}{80}; \frac{1}{30}; \frac{3}{215}; \frac{4}{25}; \frac{19}{240}; \frac{2}{9}; \frac{9}{16}.$
-
- 11) $\frac{3}{4}$ waffa.   13) 6^c wõrra.   15) $\frac{5}{8}$ jalga.
 12) $\frac{4}{5}$ rbl.   14) 8 korda.   16) $4\frac{1}{2}$ rbl.

B. Kirjalikult.

(Vehestülg 25. — Nr. 1—6.)

- 1) a) $\frac{5}{36}$ 2) a) $\frac{7}{8}$ 3) a) $\frac{5}{14}$
 b) $\frac{4}{55}$ b) $\frac{5}{7}$ b) $\frac{7}{117}$
 d) $\frac{4}{113}$ d) $\frac{4}{5}$ d) $\frac{12}{119}$
 e) $\frac{3}{353}$ e) $1\frac{1}{14}$ e) $\frac{21}{368}$
 g) $\frac{1}{10}$ g) $1\frac{25}{132}$ g) $\frac{17}{798}$
 h) $\frac{4}{177}$ h) $1\frac{23}{416}$ h) $\frac{81}{5500}$
- 4) a) $\frac{15}{32}$ 5) a) $\frac{4}{9}$ 6) a) $1\frac{2}{7}$
 b) $\frac{59}{72}$ b) $\frac{4}{27}$ b) $1\frac{47}{60}$
 d) $\frac{77}{117}$ d) $\frac{1}{9}$ d) $\frac{641}{2160}$
 e) $\frac{113}{210}$ e) $\frac{2}{5}$ e) $\frac{2566}{3591}$
 g) $\frac{194}{253}$ g) $\frac{14}{25}$ g) $\frac{4187}{5312}$
 h) $\frac{461}{560}$ h) $\frac{1}{10}$ h) $\frac{148}{26307}$
 i) $\frac{1975}{2418}$ i) $\frac{5}{8}$ i) $\frac{100}{5627}$
 k) $\frac{9899}{9900}$ k) $\frac{7}{8}$ k) $\frac{9}{10000}$

(Vehekülg 25. — Nr. 7—18.)

- 7) a) $\frac{113}{3220}$ b) $\frac{113}{4760}$ d) $\frac{113}{6300}$ e) $\frac{113}{7560}$
 $\frac{3508}{1725}$ $\frac{2583}{2550}$ $\frac{12308}{3375}$ $\frac{11633}{4050}$
 $\frac{91}{3}$ $\frac{616}{51}$ $\frac{4104}{135}$ $\frac{379}{81}$
 $\frac{144915}{6003}$ $\frac{10217}{8874}$ $\frac{76742}{11745}$ $\frac{64393}{14094}$
- g) $\frac{113}{9100}$ h) $\frac{113}{10640}$ i) $\frac{113}{12180}$ k) $\frac{113}{13720}$
 $\frac{1808}{4875}$ $\frac{5683}{5700}$ $\frac{5683}{6525}$ $\frac{5683}{7350}$
 $\frac{359}{195}$ $\frac{247}{57}$ $\frac{2122}{261}$ $\frac{24}{21}$
 $\frac{54132}{16965}$ $\frac{49613}{19836}$ $\frac{320836}{22707}$ $\frac{312223}{25578}$
- 8) $66^5/12$. 10) $340^5/16$. 12) $27^{250}/301$.
 9) $19/36$. 11) $394^8/25$.
-
- 13) a) $\frac{7}{8}$ rbl.; 15) $987^{39}/100$. 17) A. $2779^{13}/25$ rbl.;
 b) $\frac{7}{16}$ rbl.; 16) $584^2/5$ rbl. B. $4169^7/25$ rbl.
 d) $\frac{7}{32}$ rbl. 18) a) $4068^3/4$ rbl.;
 14) $1^4/5$ rbl. b) $2441^1/4$ rbl.

VI. Arvamine ühe kaudu.

(Vehekülg 27. — Nr. 1—18.)

- 1) 1 rbl. $12\frac{1}{2}$ fop. 12) a) 6 rbl.;
 2) 44 küünart. b) 5 rbl.;
 3) $2\frac{2}{3}$ fetwerifut. d) $5\frac{1}{3}$ rbl.
 4) $3\frac{1}{3}$ päewa. 13) a) 5 naela;
 5) a) $8\frac{3}{4}$ nädalaks; b) $7\frac{1}{3}$ naela.
 b) $5\frac{5}{6}$ nädalaks. 14) a) 9 fop.;
 6) a) 7me tunniga; b) 27 fop.;
 b) $11\frac{2}{3}$ tunniga. d) 18 fop.;
 7) $17\frac{1}{2}$ fop. e) 1 rbl. 62 fop.
 8) a) $2\frac{1}{10}$ rbl.; 15) 4 rbl.
 b) $1\frac{23}{40}$ rbl. 16) a) 6 raamatut;
 9) $24\frac{3}{4}$ rbl. b) 9 raamatut;
 10) $6\frac{2}{3}$ päewa. d) $13\frac{1}{2}$ raamatut.
 11) a) 24 fop.; 17) 14 wersta.
 b) 12 fop.; 18) $81^5/18$ rbl.
 d) 36 fop.

Keerdülesanded. III.

(Sehekülg 28. — Nr. 1—16.)

1) Arwu $1\frac{6}{7}$.	6) Arwu $2\frac{1}{4}$.
2) See on $\frac{2}{3}$.	7) $3\frac{1}{3}$ ^{tu} fisle.
3) $2\frac{1}{2}$.	8) $10\frac{2}{5}$ ^{eu} neljas jagu.
4) $1\frac{3}{7}$.	9) $9\frac{3}{5}$.
5) $12\frac{1}{2}$ ^{lc} .	10) $38\frac{3}{4}$.
-
11) $\frac{4}{5}$ rbl.	14) 5 rbl. 60 kop.
12) $4\frac{2}{5}$ rbl.	15) 15 aastat.
13) 18 waffa.	16) 15 wersta.

Kolmas ring.

I. Ettewalmistamine.

Murdude laiendamine — ühenimeeliseks tegemine.

A. Peaft.

(Sehekülg 29. — Nr. 1—4.)

1) a) $\frac{2}{4}$; b) $\frac{3}{6}$; d) $\frac{4}{8}$; e) $\frac{5}{10}$.	/
2) a) $\frac{2}{6}$; b) $\frac{3}{9}$; d) $\frac{4}{12}$; e) $\frac{5}{15}$; g) $\frac{6}{18}$.	
3) a) $\frac{3}{12}$; b) $\frac{2}{10}$; d) $\frac{4}{20}$.	
4) 2^{ga}	$\frac{2}{4}$ $\frac{2}{6}$ $\frac{4}{6}$ $\frac{2}{8}$ $\frac{6}{8}$ $\frac{2}{10}$ $\frac{4}{10}$ $\frac{6}{10}$ $\frac{8}{10}$ $\frac{2}{12}$ $\frac{10}{12}$ $\frac{2}{14}$ $\frac{4}{14}$ $\frac{6}{14}$ $\frac{8}{14}$ $\frac{10}{14}$ $\frac{12}{14}$ $\frac{2}{16}$ $\frac{6}{16}$ $\frac{10}{16}$ $\frac{14}{16}$ $\frac{2}{18}$ $\frac{4}{18}$ $\frac{8}{18}$ $\frac{10}{18}$ $\frac{14}{18}$ $\frac{16}{18}$ $\frac{2}{20}$ $\frac{6}{20}$ $\frac{14}{20}$ $\frac{18}{20}$;
3^{ga}	$\frac{3}{6}$ $\frac{3}{9}$ $\frac{6}{9}$ $\frac{3}{12}$ $\frac{9}{12}$ $\frac{3}{15}$ $\frac{6}{15}$ $\frac{9}{15}$ $\frac{12}{15}$ $\frac{3}{18}$ $\frac{15}{18}$ $\frac{3}{21}$ $\frac{6}{21}$ $\frac{9}{21}$ $\frac{12}{21}$ $\frac{15}{21}$ $\frac{18}{21}$ $\frac{3}{24}$ $\frac{9}{24}$ $\frac{15}{24}$ $\frac{21}{24}$ $\frac{3}{27}$ $\frac{6}{27}$ $\frac{12}{27}$ $\frac{15}{27}$ $\frac{21}{27}$ $\frac{24}{27}$ $\frac{3}{30}$ $\frac{9}{30}$ $\frac{21}{30}$ $\frac{27}{30}$;
4^{ga}	$\frac{4}{8}$ $\frac{4}{12}$ $\frac{8}{12}$ $\frac{4}{16}$ $\frac{12}{16}$ $\frac{4}{20}$ $\frac{8}{20}$ $\frac{12}{20}$ $\frac{16}{20}$ $\frac{4}{24}$ $\frac{20}{24}$ $\frac{4}{28}$ $\frac{8}{28}$ $\frac{12}{28}$ $\frac{16}{28}$ $\frac{20}{28}$ $\frac{24}{28}$ $\frac{4}{32}$ $\frac{12}{32}$ $\frac{20}{32}$ $\frac{28}{32}$ $\frac{4}{36}$ $\frac{8}{36}$ $\frac{16}{36}$ $\frac{20}{36}$ $\frac{28}{36}$ $\frac{32}{36}$ $\frac{4}{40}$ $\frac{12}{40}$ $\frac{28}{40}$ $\frac{36}{40}$;
5^{ga}	$\frac{5}{10}$ $\frac{5}{15}$ $\frac{10}{15}$ $\frac{5}{20}$ $\frac{15}{20}$ $\frac{5}{25}$ $\frac{10}{25}$ $\frac{15}{25}$ $\frac{20}{25}$ $\frac{5}{30}$ $\frac{25}{30}$ $\frac{25}{30}$ $\frac{5}{35}$ $\frac{10}{35}$ $\frac{15}{35}$ $\frac{20}{35}$ $\frac{25}{35}$ $\frac{30}{35}$ $\frac{5}{40}$ $\frac{15}{40}$ $\frac{25}{40}$ $\frac{35}{40}$ $\frac{5}{45}$ $\frac{10}{45}$ $\frac{20}{45}$ $\frac{25}{45}$ $\frac{35}{45}$ $\frac{40}{45}$ $\frac{5}{50}$ $\frac{15}{50}$ $\frac{35}{50}$ $\frac{45}{50}$;

(Sehtülg 29. — Nr. 4—10.)

6^{ga} $\frac{6}{12}$ $\frac{6}{18}$ $\frac{12}{18}$ $\frac{6}{24}$ $\frac{18}{24}$ $\frac{6}{30}$ $\frac{12}{30}$ $\frac{18}{30}$ $\frac{24}{30}$ $\frac{6}{36}$
 $\frac{30}{36}$ $\frac{6}{42}$ $\frac{12}{42}$ $\frac{18}{42}$ $\frac{24}{42}$ $\frac{30}{42}$ $\frac{36}{42}$ $\frac{6}{48}$ $\frac{18}{48}$
 $\frac{30}{48}$ $\frac{42}{48}$ $\frac{6}{54}$ $\frac{12}{54}$ $\frac{24}{54}$ $\frac{30}{54}$ $\frac{42}{54}$ $\frac{48}{54}$ $\frac{6}{60}$
 $\frac{18}{60}$ $\frac{42}{60}$ $\frac{54}{60}$;

7^{ga} $\frac{7}{14}$ $\frac{7}{21}$ $\frac{14}{21}$ $\frac{7}{28}$ $\frac{21}{28}$ $\frac{7}{35}$ $\frac{14}{35}$ $\frac{21}{35}$ $\frac{28}{35}$ $\frac{7}{42}$
 $\frac{35}{42}$ $\frac{7}{49}$ $\frac{14}{49}$ $\frac{21}{49}$ $\frac{28}{49}$ $\frac{35}{49}$ $\frac{42}{49}$ $\frac{7}{56}$ $\frac{21}{56}$
 $\frac{35}{56}$ $\frac{49}{56}$ $\frac{7}{63}$ $\frac{14}{63}$ $\frac{28}{63}$ $\frac{35}{63}$ $\frac{49}{63}$ $\frac{56}{63}$ $\frac{7}{70}$
 $\frac{21}{70}$ $\frac{49}{70}$ $\frac{63}{70}$;

8^{ga} $\frac{8}{16}$ $\frac{8}{24}$ $\frac{16}{24}$ $\frac{8}{32}$ $\frac{24}{32}$ $\frac{8}{40}$ $\frac{16}{40}$ $\frac{24}{40}$ $\frac{32}{40}$ $\frac{8}{48}$
 $\frac{40}{48}$ $\frac{8}{56}$ $\frac{16}{56}$ $\frac{24}{56}$ $\frac{32}{56}$ $\frac{40}{56}$ $\frac{48}{56}$ $\frac{8}{64}$ $\frac{24}{64}$
 $\frac{40}{64}$ $\frac{56}{64}$ $\frac{8}{72}$ $\frac{16}{72}$ $\frac{32}{72}$ $\frac{40}{72}$ $\frac{56}{72}$ $\frac{64}{72}$ $\frac{8}{80}$
 $\frac{24}{80}$ $\frac{56}{80}$ $\frac{72}{80}$;

9^{ga} $\frac{9}{18}$ $\frac{9}{27}$ $\frac{18}{27}$ $\frac{9}{36}$ $\frac{27}{36}$ $\frac{9}{45}$ $\frac{18}{45}$ $\frac{27}{45}$ $\frac{36}{45}$ $\frac{9}{54}$
 $\frac{45}{54}$ $\frac{9}{63}$ $\frac{18}{63}$ $\frac{27}{63}$ $\frac{36}{63}$ $\frac{45}{63}$ $\frac{54}{63}$ $\frac{9}{72}$ $\frac{27}{72}$
 $\frac{45}{72}$ $\frac{63}{72}$ $\frac{9}{81}$ $\frac{18}{81}$ $\frac{36}{81}$ $\frac{45}{81}$ $\frac{63}{81}$ $\frac{72}{81}$ $\frac{9}{90}$
 $\frac{27}{90}$ $\frac{63}{90}$ $\frac{81}{90}$;

10^{ga} $\frac{10}{20}$ $\frac{10}{30}$ $\frac{20}{30}$ $\frac{10}{40}$ $\frac{30}{40}$ $\frac{10}{50}$ $\frac{20}{50}$ $\frac{30}{50}$ $\frac{40}{50}$
 $\frac{10}{60}$ $\frac{50}{60}$ $\frac{10}{70}$ $\frac{20}{70}$ $\frac{30}{70}$ $\frac{40}{70}$ $\frac{50}{70}$ $\frac{60}{70}$ $\frac{10}{80}$
 $\frac{30}{80}$ $\frac{50}{80}$ $\frac{70}{80}$ $\frac{10}{90}$ $\frac{20}{90}$ $\frac{40}{90}$ $\frac{50}{90}$ $\frac{70}{90}$ $\frac{80}{90}$
 $\frac{10}{100}$ $\frac{30}{100}$ $\frac{70}{100}$ $\frac{90}{100}$.

- 5) $\frac{12}{24}$; $\frac{8}{24}$; $\frac{16}{24}$; $\frac{6}{24}$; $\frac{18}{24}$; $\frac{4}{24}$; $\frac{20}{24}$; $\frac{3}{24}$; $\frac{9}{24}$; $\frac{15}{24}$;
 $\frac{21}{24}$; $\frac{2}{24}$; $\frac{10}{24}$; $\frac{14}{24}$; $\frac{22}{24}$;
 6) a) $\frac{8}{10}$; b) $\frac{40}{50}$; d) $\frac{80}{100}$; e) $\frac{16}{20}$; g) $\frac{60}{75}$; h) $\frac{36}{45}$;
 i) $\frac{100}{125}$; k) $\frac{160}{200}$.

- 7) Murru hind: a) on kolmas jagu endisest hinnast; b) on kolm korda niiuur kui endine hind; d) on muutmata jäänud.
 8) Murru hind: a) sai kahelkordseks; b) jäi pool weiksemaks; d) jäi muutmata.
 9) Murdu kaswatatakse terve arvuga: esiteks kui murru lugejat kaswatatakse; teiseks kui murru nimetajat jagatakse.
 10) Murdu jagatakse täisarvuga: esiteks kui murru nimetajat kaswatatakse; teiseks kui murru lugejat jagatakse.

(Vehtülg 29. — Nr. 13—16.)

- 13) $\frac{3}{6}$ ja $\frac{2}{6}$; $\frac{5}{10}$ ja $\frac{2}{10}$; $\frac{4}{12}$ ja $\frac{3}{12}$; $\frac{5}{15}$ ja $\frac{3}{15}$; $\frac{10}{15}$
 ja $\frac{3}{15}$; $\frac{10}{15}$ ja $\frac{12}{15}$; $\frac{15}{20}$ ja $\frac{4}{20}$; $\frac{15}{20}$ ja $\frac{16}{20}$.
- 14) a) 30; b) 21; d) 6; e) 25; g) 18; h) 24.
- 15) a) $\frac{3}{6}$, $\frac{2}{6}$, $\frac{1}{6}$; b) $\frac{8}{12}$, $\frac{9}{12}$, $\frac{7}{12}$; d) $\frac{6}{12}$, $\frac{4}{12}$, $\frac{3}{12}$;
 e) $\frac{20}{30}$, $\frac{24}{30}$, $\frac{5}{30}$; g) $\frac{20}{60}$, $\frac{15}{60}$, $\frac{12}{60}$; h) $\frac{20}{30}$, $\frac{24}{30}$,
 $\frac{15}{30}$.
- 16) a) $\frac{4}{8}$, $\frac{2}{8}$, $\frac{1}{8}$ i) $\frac{8}{56}$, $\frac{7}{56}$ p) $\frac{8}{36}$, $\frac{15}{36}$
 b) $\frac{9}{12}$, $\frac{10}{12}$, $\frac{5}{12}$ k) $\frac{14}{35}$, $\frac{20}{35}$ r) $\frac{27}{90}$, $\frac{35}{90}$
 d) $\frac{16}{20}$, $\frac{14}{20}$, $\frac{11}{20}$ l) $\frac{15}{20}$, $\frac{8}{20}$ s) $\frac{21}{48}$, $\frac{20}{48}$
 e) $\frac{4}{12}$, $\frac{3}{12}$, $\frac{2}{12}$ m) $\frac{21}{35}$, $\frac{25}{35}$ t) $\frac{84}{240}$, $\frac{35}{240}$
 g) $\frac{12}{30}$, $\frac{14}{30}$, $\frac{15}{30}$ n) $\frac{16}{48}$, $\frac{3}{48}$ u) $\frac{65}{180}$, $\frac{164}{180}$
 h) $\frac{40}{120}$, $\frac{24}{120}$, $\frac{15}{120}$ o) $\frac{22}{99}$, $\frac{63}{99}$ w) $\frac{296}{300}$, $\frac{297}{300}$.

B. Kirjalikult.

(Vehtülg 31. — Nr. 1—7.)

- 1) $\frac{36}{60}$; $\frac{72}{84}$; $\frac{84}{144}$; $\frac{132}{196}$; $\frac{84}{156}$; $\frac{96}{180}$; $\frac{324}{372}$; $\frac{564}{660}$;
 $\frac{300}{312}$; $\frac{204}{636}$.
- 2) $\frac{220}{240}$; $\frac{174}{240}$; $\frac{208}{240}$; $\frac{165}{240}$; $\frac{155}{240}$; $\frac{228}{240}$; $\frac{171}{240}$;
 $\frac{238}{240}$.
- 3) Eiendajad arvud on: a) 16; b) 14; d) 9; e) 12;
 g) 15; h) 17; i) 13; k) 29; l) 13.
- 4) a) $\frac{32}{68}$; b) $\frac{198}{270}$; d) $\frac{255}{405}$; e) $\frac{450}{684}$; g) $\frac{833}{1715}$;
 h) $\frac{696}{1421}$.
- 5) a) $\frac{551}{608}$; b) $\frac{1536}{1888}$; d) $\frac{1071}{1722}$; e) $\frac{2625}{7275}$;
 g) $\frac{1813}{11692}$; h) $\frac{966000}{1000000}$.
- 6) a) $\frac{30}{60}$, $\frac{20}{60}$, $\frac{15}{60}$, $\frac{10}{60}$, $\frac{12}{60}$, $\frac{6}{60}$;
 b) $\frac{75}{100}$, $\frac{80}{100}$, $\frac{30}{100}$, $\frac{35}{100}$, $\frac{16}{100}$, $\frac{6}{100}$;
 d) $\frac{24}{96}$, $\frac{80}{96}$, $\frac{84}{96}$, $\frac{8}{96}$, $\frac{44}{96}$, $\frac{90}{96}$, $\frac{58}{96}$;
 e) $\frac{144}{180}$, $\frac{120}{180}$, $\frac{140}{180}$, $\frac{24}{180}$, $\frac{88}{180}$, $\frac{78}{180}$, $\frac{87}{180}$.
- 7) a) $\frac{60}{120}$, $\frac{96}{120}$, $\frac{70}{120}$, $\frac{88}{120}$, $\frac{114}{120}$, $\frac{115}{120}$;
 b) $\frac{50}{90}$, $\frac{63}{90}$, $\frac{75}{90}$, $\frac{66}{90}$, $\frac{65}{90}$, $\frac{32}{90}$;
 d) $\frac{500}{600}$, $\frac{72}{600}$, $\frac{220}{600}$, $\frac{112}{600}$, $\frac{175}{600}$, $\frac{564}{600}$;
 e) $\frac{6930}{48510}$, $\frac{13475}{48510}$, $\frac{9240}{48510}$, $\frac{1617}{48510}$, $\frac{4950}{48510}$;
 $\frac{8820}{48510}$.

(Rehekülg 32. — Nr. 8.)

- 8) a) $\frac{357}{420}$; $\frac{288}{490}$; $\frac{175}{420}$; $\frac{91}{420}$; $\frac{6}{420}$; $\frac{250}{420}$; $\frac{225}{420}$; $\frac{5}{420}$;
 b) $\frac{675}{2520}$; $\frac{189}{2520}$; $\frac{2250}{2520}$; $\frac{180}{2520}$; $\frac{350}{2520}$; $\frac{20}{2520}$; $\frac{238}{2520}$;
 $\frac{18}{2520}$;
 d) $\frac{112}{2800}$; $\frac{910}{2800}$; $\frac{392}{2800}$; $\frac{1160}{2800}$; $\frac{476}{2800}$; $\frac{2720}{2800}$; $\frac{665}{2800}$;
 $\frac{4}{2800}$;
 e) $\frac{144}{288}$; $\frac{48}{288}$; $\frac{24}{288}$; $\frac{8}{288}$; $\frac{4}{288}$; $\frac{12}{288}$; $\frac{2}{288}$; $\frac{1}{288}$;
 g) $\frac{648}{2160}$; $\frac{675}{2160}$; $\frac{840}{2160}$; $\frac{792}{2160}$; $\frac{520}{2160}$; $\frac{2070}{2160}$; $\frac{1600}{2160}$;
 $\frac{1377}{2160}$;
 h) $\frac{420}{1260}$; $\frac{720}{1260}$; $\frac{378}{1260}$; $\frac{1155}{1260}$; $\frac{1176}{1260}$; $\frac{910}{1260}$; $\frac{1200}{1260}$;
 $\frac{714}{1260}$;
 i) $\frac{978120}{6846840}$; $\frac{316008}{6846840}$; $\frac{1304160}{6846840}$; $\frac{1236235}{6846840}$; $\frac{1198197}{6846840}$;
 $\frac{4646070}{6846840}$; $\frac{1801800}{6846840}$; $\frac{933660}{6846840}$;
 k) $\frac{21120}{39600}$; $\frac{17820}{39600}$; $\frac{23400}{39600}$; $\frac{28512}{39600}$; $\frac{4500}{39600}$; $\frac{2750}{39600}$;
 $\frac{4125}{39600}$; $\frac{275}{39600}$.

II. Koffuarwamine.

A. Peaft.

(Rehekülg 32. — Nr. 1–12.)

- 1) $\frac{3}{4}$ 2) $\frac{11}{2}$ 3) $\frac{5}{6}$ 4) $\frac{11}{10}$ 5) $\frac{5}{12}$ 6) $\frac{117}{24}$
 $\frac{2}{3}$ $\frac{11}{3}$ $\frac{8}{15}$ $\frac{18}{21}$ $\frac{7}{36}$ $\frac{23}{36}$
 $\frac{1}{2}$ $\frac{15}{8}$ $\frac{9}{20}$ $\frac{17}{20}$ $\frac{7}{20}$ $\frac{13}{18}$
 $\frac{1}{3}$ $\frac{11}{24}$ $\frac{10}{21}$ $\frac{129}{72}$ $\frac{5}{24}$ $\frac{33}{40}$
 $\frac{4}{15}$ $\frac{18}{27}$ $\frac{13}{42}$ $\frac{193}{340}$ $\frac{8}{45}$ $\frac{17}{30}$
 $\frac{5}{28}$ $\frac{5}{7}$ $\frac{11}{30}$ $\frac{247}{525}$ $\frac{7}{48}$ $\frac{41}{72}$
- 7) $\frac{23}{4}$ 8) $\frac{9}{14}$ 9) a) $26\frac{3}{8}$ küünart;
 $\frac{21}{6}$ $\frac{2}{3}$ b) $29\frac{11}{24}$ f.;
 $\frac{41}{10}$ $\frac{47}{180}$ d) $25\frac{1}{8}$ f.
 $\frac{631}{40}$ $\frac{15}{12}$ 10) $21\frac{31}{40}$ rbl.
 $\frac{813}{14}$ $\frac{47}{60}$ 11) $41\frac{1}{4}$ kraadi.
 $\frac{107}{12}$ $\frac{229}{240}$ 12) 1 rbl. 31 kop.
 $\frac{835}{48}$ $\frac{123}{600}$
 $\frac{11149}{315}$ $\frac{137}{1400}$

B. Kirjalikult.

(Vehtülg 33. — Nr. 1—20.)

- Ristriad: 1) $1^{11}/_{24}$. 3) $4^{227}/_{360}$. 5) $3^{37}/_{56}$.
 2) $3^{13}/_{60}$. 4) $2^3/_5$. 6) $3^4/_7$.
- Püstriad: a) $3^9/_{40}$. d) $3^{127}/_{315}$. g) $3^{13}/_{280}$.
 b) $3^{33}/_{70}$. e) $3^{523}/_{840}$. h) $2^{109}/_{210}$.
- 7) $5^{11}/_{20}$. 8) $4^5/_8$. 9) $4^7/_{12}$. 10) $4^{11}/_{24}$.
-
- 11) $43^{101}/_{144}$. 13) $158^{2261}/_{3120}$.
 12) $124^{81}/_{100}$. 14) $100^{83}/_{120}$.
-
- 15) $149^1/_8$ rbl. 19) a) $97^5/_{12}$ waffa;
 16) $94^{47}/_{61}$ rbl. b) $162^1/_3$ waffa.
 17) $3423^{77}/_{90}$ □ sülda. 20) a) $9^{13}/_{15}$; $17^{89}/_{120}$;
 18) a) $21^{17}/_{24}$ aastat; $20^{1219}/_{1320}$; $31^{2777}/_{3960}$;
 b) $24^{11}/_{24}$ aastat. b) $85^{343}/_{792}$.

III. Maha-arwamine.

A. Peaft.

(Vehtülg 34. — Nr. 1—8.)

- 1) $1^1/_4$
 $1^1/_3$
 $1^1/_6$
 $1^1/_6$
 $2^2/_{15}$
 $3^3/_{28}$
- 2) $1^1/_2$
 $1^1/_6$
 $1^1/_8$
 $5^5/_8$
 $13^3/_{27}$
 $17^1/_{35}$
- 3) $1^1/_6$
 $2^2/_{15}$
 $1^1/_{20}$
 $4^4/_{21}$
 $1^1/_{42}$
 $1^1/_{30}$
- 4) $1^1/_{10}$
 $1^1/_{21}$
 $3^3/_{20}$
 $11^1/_{72}$
 $113^1/_{340}$
 $47^1/_{525}$
- 5) $1^1/_{12}$
 $1^1/_{36}$
 $3^3/_{20}$
 $1^1/_{24}$
 $2^2/_{45}$
 $1^1/_{48}$
- 6) $1^1/_{24}$
 $7^7/_{36}$
 $4^4/_{21}$
 $3^3/_{40}$
 $1^1/_{30}$
 $1^1/_{72}$
- 7) $1^3/_4$
 $5^5/_6$
 $2^1/_2$
 $4^{43}/_{45}$
 $7^7/_{14}$
 $9^{41}/_{60}$
 $5^{43}/_{48}$
 $6^{226}/_{315}$
- 8) $1^5/_6$
 $3^1/_{12}$
 $4^7/_{20}$
 $4^7/_{10}$
 $4^{59}/_{60}$
 $4^{23}/_{24}$
 $12^3/_{10}$
 $34^{157}/_{180}$

(Vehekülg 35. — Nr. 9—14.)

- 9) $5\frac{1}{12}$, ($5\frac{3}{8}$, $6\frac{11}{12}$) jalga.
 10) $11\frac{1}{2}$ jalga.
 11) $21\frac{5}{12}$ jalga; ($20\frac{13}{24}$ jalga).
 12) $\frac{13}{20}$ rbl.
 13) a) kaju: $3\frac{11}{40}$ rbl. (3 rbl. $27\frac{1}{2}$ kop.);
 b) kaju: $2\frac{3}{5}$ rbl. (2 rbl. 60 kop.);
 d) $17\frac{53}{100}$ rbl. (17 rbl. 53 kop.) eest;
 e) $14\frac{7}{100}$ rbl. (14 rbl. 7 kop.) eest.
 14) a) $\frac{7}{16}$ on $\frac{1}{48}$ suurem kui $\frac{5}{12}$;
 b) $\frac{5}{12}$ " $\frac{1}{36}$ " $\frac{7}{18}$;
 d) $\frac{5}{6}$ " $\frac{2}{15}$ " $\frac{7}{10}$;
 e) $\frac{4}{5}$ " $\frac{3}{35}$ " $\frac{5}{7}$;
 g) $\frac{4}{25}$ " $\frac{1}{100}$ " $\frac{3}{20}$;
 h) $\frac{10}{21}$ " $\frac{11}{126}$ " $\frac{7}{18}$.

Reerdülesanded. IV.

(Vehekülg 35. — Nr. 1—8.)

- 1) Arvu: $\frac{1}{42}$ 2) Arvu: $\frac{5}{6}$ 3) Teine: $4\frac{1}{2}$; teine: $7\frac{1}{2}$
 $\frac{5}{12}$ $\frac{5}{12}$ $6\frac{1}{4}$ $8\frac{3}{4}$
 $\frac{3}{8}$ $1\frac{5}{24}$ $2\frac{5}{8}$ $7\frac{5}{8}$
 $\frac{11}{21}$ $1\frac{5}{36}$ $4\frac{5}{24}$ $8\frac{11}{24}$
 $\frac{29}{10}$ $3\frac{79}{168}$ $9\frac{95}{96}$ $10\frac{41}{96}$
 $\frac{989}{99}$ $45\frac{49}{65}$ $3\frac{59}{63}$ $4\frac{31}{63}$
 $10\frac{3}{105}$ $1\frac{22}{105}$
 $42\frac{77}{200}$ $57\frac{123}{200}$
- 4) $5\frac{1}{4}$; $6\frac{1}{2}$; $8\frac{1}{4}$. 6) a) $9\frac{1}{6}$; $8\frac{1}{3}$; $12\frac{1}{2}$;
 5) $10\frac{11}{30}$; $9\frac{7}{15}$; $4\frac{1}{6}$. b) $15\frac{1}{5}$; $10\frac{1}{3}$; $24\frac{7}{15}$;
 d) $20\frac{5}{12}$; $4\frac{23}{30}$; $49\frac{49}{60}$;
 e) $33\frac{11}{63}$; $33\frac{1}{9}$; $33\frac{5}{7}$.
- 7) a) $14\frac{2}{3}{}^{le}$; 8) a) $9\frac{1}{2}{}^{le}$;
 b) $27\frac{7}{12}{}^{le}$; b) 6;
 d) $7\frac{4}{5}$; d) $4\frac{2}{3}$;
 e) $2\frac{1}{3}$; e) $13\frac{1}{3}$;
 g) $25\frac{5}{6}$; g) teine $35\frac{1}{4}$, teine $14\frac{3}{4}$;
 h) $11\frac{1}{16}$. h) $20\frac{1}{7}$; $30\frac{1}{5}$; $39\frac{23}{35}$.

(Rehekülg 37. — Nr. 9–16.)

9)	$6\frac{1}{4}$ rbl.	13)	Märt: $15\frac{7}{12}$ aastat;
10)	$31\frac{1}{2}$ aastat.		Pärt: $14\frac{5}{12}$ aastat.
11)	$8\frac{3}{4}$ rbl.	14)	Kuub $17\frac{5}{6}$ rbl.; püfsid
12)	20 rbl.		$13\frac{1}{3}$ rbl.; west $8\frac{5}{6}$ rbl.
		15)	Matsimad $1\frac{1}{5}$, $1\frac{1}{5}$ ja $1\frac{3}{5}$ r.
		16)	$30\frac{1}{6}$, $26\frac{1}{6}$ ja $23\frac{2}{3}$ toopi.

B. Kirjalikult.

(Rehekülg 38. — Nr. 1–22.)

1)	a) $\frac{1}{6}$	2)	a) $\frac{11}{30}$	3)	a) $\frac{103}{252}$
	b) $\frac{1}{12}$		b) $\frac{13}{42}$		b) $\frac{31}{63}$
	d) $\frac{1}{24}$		d) $\frac{3}{80}$		d) $\frac{326}{585}$
	e) $\frac{13}{72}$		e) $\frac{1}{6}$		e) $\frac{151}{400}$
4)	a) $\frac{31}{30}$	7)	a) $\frac{1}{2}$	10)	a) $\frac{1}{2}$
	b) $\frac{1}{30}$		b) $\frac{1}{30}$		b) $\frac{1}{30}$
11)	a) $\frac{31}{30}$	8)	a) $\frac{1}{2}$	11)	a) $\frac{1}{2}$
	b) $\frac{1}{30}$		b) $\frac{1}{30}$		b) $\frac{1}{30}$
12)	a) $\frac{31}{30}$	9)	a) $\frac{1}{2}$	12)	a) $\frac{1}{2}$
	b) $\frac{1}{30}$		b) $\frac{1}{30}$		b) $\frac{1}{30}$
13)	a) $\frac{31}{30}$	10)	a) $\frac{1}{2}$	13)	a) $\frac{1}{2}$
	b) $\frac{1}{30}$		b) $\frac{1}{30}$		b) $\frac{1}{30}$
14)	a) $\frac{31}{30}$	11)	a) $\frac{1}{2}$	14)	a) $\frac{1}{2}$
	b) $\frac{1}{30}$		b) $\frac{1}{30}$		b) $\frac{1}{30}$
15)	a) $\frac{31}{30}$	12)	a) $\frac{1}{2}$	15)	a) $\frac{1}{2}$
	b) $\frac{1}{30}$		b) $\frac{1}{30}$		b) $\frac{1}{30}$
16)	a) $\frac{31}{30}$	13)	a) $\frac{1}{2}$	16)	a) $\frac{1}{2}$
	b) $\frac{1}{30}$		b) $\frac{1}{30}$		b) $\frac{1}{30}$
17)	a) $\frac{31}{30}$	14)	a) $\frac{1}{2}$	17)	a) $\frac{1}{2}$
	b) $\frac{1}{30}$		b) $\frac{1}{30}$		b) $\frac{1}{30}$
18)	a) $\frac{31}{30}$	15)	a) $\frac{1}{2}$	18)	a) $\frac{1}{2}$
	b) $\frac{1}{30}$		b) $\frac{1}{30}$		b) $\frac{1}{30}$
19)	a) $\frac{31}{30}$	16)	a) $\frac{1}{2}$	19)	a) $\frac{1}{2}$
	b) $\frac{1}{30}$		b) $\frac{1}{30}$		b) $\frac{1}{30}$
20)	a) $\frac{31}{30}$	17)	a) $\frac{1}{2}$	20)	a) $\frac{1}{2}$
	b) $\frac{1}{30}$		b) $\frac{1}{30}$		b) $\frac{1}{30}$
21)	a) $\frac{31}{30}$	18)	a) $\frac{1}{2}$	21)	a) $\frac{1}{2}$
	b) $\frac{1}{30}$		b) $\frac{1}{30}$		b) $\frac{1}{30}$
22)	a) $\frac{31}{30}$	19)	a) $\frac{1}{2}$	22)	a) $\frac{1}{2}$
	b) $\frac{1}{30}$		b) $\frac{1}{30}$		b) $\frac{1}{30}$

IV. Kaswatamine.

A. Peaft.

I.

(Vehekűlg 39. — Nr. 1–10.)

- 1) a) 6; b) 2; d) 3; e) $1\frac{1}{2}$; g) $1\frac{1}{5}$; h) 1.
 2) a) 4; b) 8; d) 3; e) 9; g) 2; h) 10; i) 1; k) 7.
 3) $\frac{1}{3}$ 4) 8   5) $5\frac{5}{6}$ 6) 9
 $\frac{2}{3}$ 9 $5\frac{1}{7}$ 14
 $\frac{4}{5}$ 9 $7\frac{1}{3}$ $3\frac{2}{3}$
 $\frac{3}{5}$ 24 $9\frac{3}{4}$ 46
 $1\frac{1}{5}$ 35 $4\frac{4}{5}$ $23\frac{1}{2}$
 $1\frac{1}{2}$ 35. $5\frac{3}{5}$ $65\frac{5}{7}$.
- 7) a) $4\frac{1}{2}$ arűf.; b) 7 a.; d) 2 a.; e) $2\frac{1}{4}$ a.; g) $11\frac{1}{2}$ a.;
 h) $21\frac{5}{7}$ a.
 8) a) 24 lb.; b) 28 l.; d) $26\frac{2}{3}$ l.; e) 72 l.; g) $121\frac{3}{5}$ l.;
 h) $169\frac{3}{5}$ l.
 9) a) $3\frac{1}{2}$ rűf.; b) $4\frac{2}{5}$ r.; d) $11\frac{1}{4}$ r.
 10) a) 15 naela; b) $7\frac{1}{2}$ n.; d) $23\frac{1}{3}$ n.

II.

(Vehekűlg 40. — Nr. 1–5.)

- 1) $\frac{1}{4}$ 2) $\frac{2}{15}$ 3) $\frac{12}{35}$ 4) $\frac{2}{5}$
 $\frac{1}{6}$ $\frac{3}{28}$ $\frac{12}{35}$ $\frac{3}{5}$
 $\frac{1}{12}$ $\frac{2}{15}$ $\frac{21}{80}$ $\frac{7}{9}$
 $\frac{1}{9}$ $\frac{3}{10}$ $\frac{12}{55}$ $\frac{5}{7}$
 $\frac{1}{30}$ $\frac{5}{42}$ $\frac{56}{135}$ $\frac{1}{6}$
 $\frac{1}{56}$ $\frac{3}{40}$ $\frac{27}{160}$ $\frac{3}{4}$.
- 5) a) $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{6}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{3}{10}$ $\frac{1}{12}$ $\frac{5}{12}$ $\frac{1}{14}$ $\frac{2}{7}$ $\frac{1}{16}$ $\frac{3}{16}$
 $\frac{1}{18}$ $\frac{5}{18}$ $\frac{1}{20}$ $\frac{7}{20}$ $\frac{9}{22}$ $\frac{11}{24}$ $\frac{3}{13}$ $\frac{11}{28}$ $\frac{13}{30}$ $\frac{15}{32}$ $\frac{6}{17}$
 $\frac{11}{36}$ $\frac{7}{19}$ $\frac{17}{40}$;
- b) $\frac{1}{6}$ $\frac{1}{9}$ $\frac{2}{9}$ $\frac{1}{12}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{15}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{18}$ $\frac{5}{18}$ $\frac{1}{21}$ $\frac{4}{21}$ $\frac{1}{24}$ $\frac{1}{8}$
 $\frac{1}{27}$ $\frac{5}{27}$ $\frac{1}{30}$ $\frac{7}{30}$ $\frac{3}{11}$ $\frac{11}{36}$ $\frac{2}{13}$ $\frac{11}{42}$ $\frac{13}{45}$ $\frac{5}{16}$ $\frac{4}{17}$
 $\frac{11}{54}$ $\frac{14}{57}$ $\frac{17}{60}$;
- d) $\frac{1}{3}$ $\frac{2}{9}$ $\frac{4}{9}$ $\frac{1}{6}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{2}{15}$ $\frac{2}{5}$ $\frac{1}{9}$ $\frac{5}{9}$ $\frac{2}{21}$ $\frac{8}{21}$ $\frac{1}{12}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{2}{27}$
 $\frac{10}{27}$ $\frac{1}{15}$ $\frac{7}{15}$ $\frac{6}{11}$ $\frac{11}{18}$ $\frac{4}{13}$ $\frac{11}{21}$ $\frac{26}{45}$ $\frac{5}{8}$ $\frac{8}{17}$ $\frac{11}{27}$
 $\frac{28}{57}$ $\frac{17}{30}$;

(Schefütz 41. — Nr. 5 e—s.)

- e) $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{12}$ $\frac{1}{6}$ $\frac{1}{16}$ $\frac{3}{16}$ $\frac{1}{20}$ $\frac{3}{20}$ $\frac{1}{24}$ $\frac{5}{24}$ $\frac{1}{28}$ $\frac{1}{7}$ $\frac{1}{32}$ $\frac{3}{32}$
 $\frac{1}{36}$ $\frac{5}{36}$ $\frac{1}{40}$ $\frac{7}{40}$ $\frac{9}{44}$ $\frac{11}{48}$ $\frac{3}{26}$ $\frac{11}{56}$ $\frac{13}{60}$ $\frac{15}{64}$ $\frac{3}{17}$
 $\frac{11}{72}$ $\frac{7}{38}$ $\frac{17}{80}$;
- g) $\frac{3}{8}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{3}{16}$ $\frac{9}{16}$ $\frac{3}{20}$ $\frac{9}{20}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{5}{8}$ $\frac{3}{28}$ $\frac{3}{7}$ $\frac{3}{32}$ $\frac{9}{32}$
 $\frac{1}{12}$ $\frac{5}{12}$ $\frac{3}{40}$ $\frac{21}{40}$ $\frac{27}{44}$ $\frac{11}{16}$ $\frac{9}{26}$ $\frac{33}{56}$ $\frac{13}{20}$ $\frac{45}{64}$ $\frac{9}{17}$
 $\frac{11}{24}$ $\frac{21}{38}$ $\frac{51}{80}$;
- h) $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{15}$ $\frac{2}{15}$ $\frac{1}{20}$ $\frac{3}{20}$ $\frac{1}{25}$ $\frac{3}{25}$ $\frac{1}{30}$ $\frac{1}{6}$ $\frac{1}{35}$ $\frac{4}{35}$ $\frac{1}{40}$
 $\frac{3}{40}$ $\frac{1}{45}$ $\frac{1}{9}$ $\frac{1}{50}$ $\frac{7}{50}$ $\frac{9}{55}$ $\frac{11}{60}$ $\frac{6}{65}$ $\frac{11}{70}$ $\frac{13}{75}$ $\frac{3}{16}$ $\frac{12}{85}$
 $\frac{11}{90}$ $\frac{14}{95}$ $\frac{17}{100}$;
- i) $\frac{3}{10}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{2}{5}$ $\frac{3}{20}$ $\frac{9}{20}$ $\frac{3}{25}$ $\frac{9}{25}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{3}{35}$ $\frac{12}{35}$ $\frac{3}{40}$
 $\frac{9}{40}$ $\frac{1}{15}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{3}{50}$ $\frac{21}{50}$ $\frac{27}{55}$ $\frac{11}{20}$ $\frac{18}{65}$ $\frac{33}{70}$ $\frac{13}{25}$ $\frac{9}{16}$
 $\frac{36}{85}$ $\frac{11}{30}$ $\frac{42}{95}$ $\frac{51}{100}$;
- k) $\frac{1}{12}$ $\frac{1}{18}$ $\frac{1}{9}$ $\frac{1}{24}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{30}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{36}$ $\frac{5}{36}$ $\frac{1}{42}$ $\frac{2}{21}$ $\frac{1}{48}$ $\frac{1}{16}$
 $\frac{1}{54}$ $\frac{5}{54}$ $\frac{1}{60}$ $\frac{7}{60}$ $\frac{3}{22}$ $\frac{11}{72}$ $\frac{1}{13}$ $\frac{11}{84}$ $\frac{13}{90}$ $\frac{5}{32}$ $\frac{2}{17}$
 $\frac{11}{108}$ $\frac{7}{57}$ $\frac{17}{120}$;
- l) $\frac{1}{12}$ $\frac{5}{18}$ $\frac{5}{9}$ $\frac{5}{24}$ $\frac{5}{8}$ $\frac{1}{6}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{5}{36}$ $\frac{25}{36}$ $\frac{5}{42}$ $\frac{10}{21}$ $\frac{5}{48}$
 $\frac{5}{16}$ $\frac{5}{54}$ $\frac{25}{54}$ $\frac{1}{12}$ $\frac{7}{12}$ $\frac{15}{22}$ $\frac{55}{72}$ $\frac{5}{13}$ $\frac{55}{84}$ $\frac{13}{18}$ $\frac{25}{32}$
 $\frac{10}{17}$ $\frac{55}{108}$ $\frac{35}{57}$ $\frac{17}{24}$;
- m) $\frac{1}{14}$ $\frac{1}{21}$ $\frac{2}{21}$ $\frac{1}{28}$ $\frac{3}{28}$ $\frac{1}{35}$ $\frac{3}{35}$ $\frac{1}{42}$ $\frac{5}{42}$ $\frac{1}{49}$ $\frac{4}{49}$ $\frac{1}{56}$
 $\frac{3}{56}$ $\frac{1}{63}$ $\frac{5}{63}$ $\frac{1}{70}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{9}{77}$ $\frac{11}{84}$ $\frac{6}{91}$ $\frac{11}{98}$ $\frac{13}{105}$ $\frac{4}{15}$ $\frac{1}{112}$
 $\frac{12}{119}$ $\frac{11}{126}$ $\frac{2}{19}$ $\frac{17}{140}$;
- n) $\frac{2}{7}$ $\frac{4}{21}$ $\frac{8}{21}$ $\frac{1}{7}$ $\frac{3}{7}$ $\frac{4}{35}$ $\frac{12}{35}$ $\frac{2}{21}$ $\frac{10}{21}$ $\frac{4}{49}$ $\frac{16}{49}$ $\frac{1}{14}$
 $\frac{3}{14}$ $\frac{4}{63}$ $\frac{20}{63}$ $\frac{2}{35}$ $\frac{2}{5}$ $\frac{36}{77}$ $\frac{11}{21}$ $\frac{24}{91}$ $\frac{22}{49}$ $\frac{52}{105}$ $\frac{15}{28}$
 $\frac{48}{119}$ $\frac{22}{63}$ $\frac{8}{19}$ $\frac{17}{35}$;
- o) $\frac{1}{16}$ $\frac{1}{24}$ $\frac{1}{12}$ $\frac{1}{32}$ $\frac{3}{32}$ $\frac{1}{40}$ $\frac{3}{40}$ $\frac{1}{48}$ $\frac{5}{48}$ $\frac{1}{56}$ $\frac{1}{14}$ $\frac{1}{64}$
 $\frac{3}{64}$ $\frac{1}{72}$ $\frac{5}{72}$ $\frac{1}{80}$ $\frac{7}{80}$ $\frac{9}{88}$ $\frac{11}{96}$ $\frac{3}{52}$ $\frac{11}{112}$ $\frac{13}{120}$ $\frac{15}{128}$
 $\frac{3}{34}$ $\frac{11}{144}$ $\frac{7}{76}$ $\frac{17}{160}$;
- p) $\frac{3}{16}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{3}{32}$ $\frac{9}{32}$ $\frac{3}{40}$ $\frac{9}{40}$ $\frac{1}{16}$ $\frac{5}{16}$ $\frac{3}{56}$ $\frac{3}{14}$ $\frac{3}{64}$
 $\frac{9}{64}$ $\frac{1}{24}$ $\frac{5}{24}$ $\frac{3}{80}$ $\frac{21}{80}$ $\frac{27}{88}$ $\frac{11}{32}$ $\frac{9}{52}$ $\frac{33}{112}$ $\frac{13}{40}$ $\frac{45}{128}$
 $\frac{9}{34}$ $\frac{11}{48}$ $\frac{21}{76}$ $\frac{51}{160}$;
- r) $\frac{1}{18}$ $\frac{1}{27}$ $\frac{2}{27}$ $\frac{1}{36}$ $\frac{1}{12}$ $\frac{1}{45}$ $\frac{1}{15}$ $\frac{1}{54}$ $\frac{5}{54}$ $\frac{1}{63}$ $\frac{4}{63}$ $\frac{1}{72}$
 $\frac{1}{24}$ $\frac{1}{81}$ $\frac{5}{81}$ $\frac{1}{90}$ $\frac{7}{90}$ $\frac{1}{11}$ $\frac{11}{108}$ $\frac{2}{39}$ $\frac{11}{126}$ $\frac{13}{135}$ $\frac{1}{9}$ $\frac{4}{51}$
 $\frac{11}{162}$ $\frac{14}{171}$ $\frac{17}{180}$;
- s) $\frac{5}{18}$ $\frac{5}{27}$ $\frac{10}{27}$ $\frac{5}{36}$ $\frac{5}{12}$ $\frac{1}{9}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{5}{54}$ $\frac{25}{54}$ $\frac{5}{63}$ $\frac{20}{63}$ $\frac{5}{72}$
 $\frac{5}{24}$ $\frac{5}{81}$ $\frac{25}{81}$ $\frac{1}{18}$ $\frac{7}{18}$ $\frac{5}{11}$ $\frac{55}{108}$ $\frac{10}{39}$ $\frac{55}{126}$ $\frac{13}{27}$ $\frac{25}{48}$
 $\frac{20}{51}$ $\frac{55}{162}$ $\frac{70}{171}$ $\frac{17}{36}$;

(Rechekülg 41. — Nr. 5 t—II.)

- t) $\frac{1}{20}$ $\frac{1}{30}$ $\frac{1}{15}$ $\frac{1}{40}$ $\frac{3}{40}$ $\frac{1}{50}$ $\frac{3}{50}$ $\frac{1}{60}$ $\frac{1}{12}$ $\frac{1}{70}$ $\frac{2}{35}$ $\frac{1}{80}$
 $\frac{3}{80}$ $\frac{1}{90}$ $\frac{1}{18}$ $\frac{1}{100}$ $\frac{7}{100}$ $\frac{9}{110}$ $\frac{11}{120}$ $\frac{1}{50}$ $\frac{1}{140}$ $\frac{13}{150}$ $\frac{3}{32}$
 $\frac{3}{425}$ $\frac{11}{180}$ $\frac{7}{95}$ $\frac{17}{200}$;
- u) $\frac{7}{20}$ $\frac{7}{30}$ $\frac{7}{15}$ $\frac{7}{40}$ $\frac{21}{40}$ $\frac{7}{50}$ $\frac{21}{50}$ $\frac{7}{60}$ $\frac{7}{12}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{2}{5}$ $\frac{7}{80}$
 $\frac{21}{80}$ $\frac{7}{90}$ $\frac{7}{18}$ $\frac{7}{100}$ $\frac{49}{100}$ $\frac{63}{110}$ $\frac{77}{120}$ $\frac{21}{65}$ $\frac{11}{20}$ $\frac{91}{150}$
 $\frac{21}{32}$ $\frac{42}{85}$ $\frac{77}{180}$ $\frac{49}{95}$ $\frac{119}{200}$;
- w) $\frac{9}{22}$ $\frac{3}{11}$ $\frac{6}{11}$ $\frac{9}{44}$ $\frac{27}{44}$ $\frac{9}{55}$ $\frac{27}{55}$ $\frac{3}{22}$ $\frac{15}{22}$ $\frac{9}{77}$ $\frac{36}{77}$
 $\frac{9}{88}$ $\frac{27}{28}$ $\frac{1}{11}$ $\frac{5}{11}$ $\frac{9}{110}$ $\frac{63}{110}$ $\frac{81}{121}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{54}{143}$ $\frac{9}{14}$ $\frac{39}{55}$
 $\frac{135}{176}$ $\frac{108}{187}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{126}{209}$ $\frac{153}{220}$;
- aa) $\frac{11}{24}$ $\frac{11}{36}$ $\frac{11}{18}$ $\frac{11}{48}$ $\frac{11}{16}$ $\frac{11}{60}$ $\frac{11}{20}$ $\frac{11}{72}$ $\frac{55}{72}$ $\frac{11}{84}$ $\frac{11}{21}$
 $\frac{11}{96}$ $\frac{11}{32}$ $\frac{11}{108}$ $\frac{55}{108}$ $\frac{11}{120}$ $\frac{77}{120}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{121}{144}$ $\frac{11}{26}$ $\frac{121}{168}$
 $\frac{143}{180}$ $\frac{55}{64}$ $\frac{11}{17}$ $\frac{121}{216}$ $\frac{77}{114}$ $\frac{187}{240}$;
- bb) $\frac{3}{13}$ $\frac{2}{13}$ $\frac{4}{13}$ $\frac{3}{26}$ $\frac{9}{26}$ $\frac{6}{65}$ $\frac{18}{65}$ $\frac{1}{13}$ $\frac{5}{13}$ $\frac{6}{91}$ $\frac{24}{91}$ $\frac{3}{52}$
 $\frac{9}{52}$ $\frac{2}{39}$ $\frac{10}{39}$ $\frac{3}{65}$ $\frac{21}{65}$ $\frac{34}{143}$ $\frac{11}{26}$ $\frac{36}{169}$ $\frac{33}{91}$ $\frac{2}{5}$ $\frac{45}{104}$
 $\frac{72}{221}$ $\frac{11}{39}$ $\frac{84}{247}$ $\frac{51}{130}$;
- dd) $\frac{11}{28}$ $\frac{11}{42}$ $\frac{11}{21}$ $\frac{11}{56}$ $\frac{33}{56}$ $\frac{11}{70}$ $\frac{33}{70}$ $\frac{11}{84}$ $\frac{55}{84}$ $\frac{11}{98}$
 $\frac{22}{49}$ $\frac{11}{112}$ $\frac{33}{112}$ $\frac{11}{126}$ $\frac{55}{126}$ $\frac{11}{140}$ $\frac{11}{20}$ $\frac{9}{14}$ $\frac{121}{168}$
 $\frac{33}{91}$ $\frac{121}{196}$ $\frac{143}{210}$ $\frac{165}{224}$ $\frac{66}{119}$ $\frac{121}{252}$ $\frac{11}{19}$ $\frac{187}{280}$;
- ee) $\frac{13}{30}$ $\frac{13}{45}$ $\frac{26}{45}$ $\frac{13}{60}$ $\frac{13}{20}$ $\frac{13}{75}$ $\frac{13}{25}$ $\frac{13}{90}$ $\frac{13}{18}$ $\frac{13}{105}$
 $\frac{52}{105}$ $\frac{13}{120}$ $\frac{13}{40}$ $\frac{13}{135}$ $\frac{13}{27}$ $\frac{13}{150}$ $\frac{91}{150}$ $\frac{39}{55}$ $\frac{143}{180}$
 $\frac{2}{5}$ $\frac{143}{210}$ $\frac{169}{225}$ $\frac{13}{16}$ $\frac{52}{85}$ $\frac{143}{270}$ $\frac{182}{285}$ $\frac{221}{300}$;
- gg) $\frac{15}{32}$ $\frac{5}{16}$ $\frac{5}{8}$ $\frac{15}{64}$ $\frac{45}{64}$ $\frac{3}{16}$ $\frac{9}{16}$ $\frac{5}{32}$ $\frac{25}{32}$ $\frac{15}{112}$ $\frac{15}{28}$
 $\frac{15}{128}$ $\frac{45}{128}$ $\frac{5}{48}$ $\frac{25}{48}$ $\frac{3}{32}$ $\frac{21}{32}$ $\frac{135}{176}$ $\frac{55}{64}$ $\frac{45}{104}$
 $\frac{165}{224}$ $\frac{13}{16}$ $\frac{225}{256}$ $\frac{45}{68}$ $\frac{55}{96}$ $\frac{105}{152}$ $\frac{51}{64}$;
- hh) $\frac{6}{17}$ $\frac{4}{17}$ $\frac{8}{17}$ $\frac{3}{17}$ $\frac{9}{17}$ $\frac{12}{85}$ $\frac{36}{85}$ $\frac{2}{17}$ $\frac{10}{17}$ $\frac{12}{119}$ $\frac{48}{119}$
 $\frac{3}{34}$ $\frac{9}{34}$ $\frac{4}{51}$ $\frac{20}{51}$ $\frac{6}{85}$ $\frac{42}{85}$ $\frac{108}{187}$ $\frac{11}{17}$ $\frac{72}{221}$ $\frac{96}{119}$
 $\frac{52}{85}$ $\frac{45}{68}$ $\frac{144}{289}$ $\frac{22}{51}$ $\frac{168}{323}$ $\frac{3}{45}$;
- ii) $\frac{11}{36}$ $\frac{11}{54}$ $\frac{11}{27}$ $\frac{11}{72}$ $\frac{11}{24}$ $\frac{11}{90}$ $\frac{11}{30}$ $\frac{11}{108}$ $\frac{55}{108}$ $\frac{11}{126}$
 $\frac{22}{63}$ $\frac{11}{144}$ $\frac{11}{48}$ $\frac{11}{362}$ $\frac{55}{162}$ $\frac{11}{180}$ $\frac{77}{180}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{121}{216}$
 $\frac{11}{39}$ $\frac{121}{252}$ $\frac{143}{270}$ $\frac{55}{96}$ $\frac{22}{54}$ $\frac{121}{324}$ $\frac{77}{171}$ $\frac{187}{360}$;
- kk) $\frac{7}{19}$ $\frac{14}{37}$ $\frac{28}{37}$ $\frac{7}{38}$ $\frac{21}{38}$ $\frac{14}{95}$ $\frac{42}{95}$ $\frac{7}{57}$ $\frac{35}{57}$ $\frac{2}{19}$ $\frac{8}{19}$
 $\frac{7}{76}$ $\frac{21}{76}$ $\frac{14}{171}$ $\frac{70}{171}$ $\frac{7}{95}$ $\frac{49}{95}$ $\frac{126}{209}$ $\frac{77}{114}$ $\frac{84}{247}$
 $\frac{11}{19}$ $\frac{8}{285}$ $\frac{105}{152}$ $\frac{168}{323}$ $\frac{77}{171}$ $\frac{196}{361}$ $\frac{119}{190}$;
- ll) $\frac{17}{40}$ $\frac{17}{60}$ $\frac{17}{30}$ $\frac{17}{80}$ $\frac{51}{80}$ $\frac{17}{100}$ $\frac{51}{100}$ $\frac{17}{120}$ $\frac{17}{24}$ $\frac{17}{140}$
 $\frac{17}{35}$ $\frac{17}{160}$ $\frac{51}{160}$ $\frac{17}{180}$ $\frac{17}{36}$ $\frac{17}{200}$ $\frac{119}{200}$ $\frac{153}{220}$ $\frac{187}{240}$
 $\frac{51}{130}$ $\frac{187}{280}$ $\frac{221}{300}$ $\frac{51}{64}$ $\frac{3}{5}$ $\frac{187}{360}$ $\frac{119}{190}$ $\frac{289}{400}$.

(Rehekülg 41. — Nr. 6—14.)

- 6) $1\frac{1}{6}$
 $\frac{5}{12}$
 $\frac{13}{20}$
 $\frac{11}{15}$
 $\frac{3}{10}$
 $\frac{23}{49}$
- 7) $\frac{5}{6}$
 $2\frac{13}{16}$
 $\frac{25}{27}$
 2
 $1\frac{31}{32}$
 $4\frac{13}{108}$
- 8) $2\frac{1}{4}$
 $3\frac{3}{4}$
 $5\frac{4}{9}$
 $20\frac{7}{50}$
 15
 $33\frac{1}{11}$
- 9) $8\frac{3}{4}$, $(14\frac{7}{12}, 13\frac{1}{8}, 10\frac{1}{2}, 15\frac{5}{16})$ rbl.
- 10) $\frac{9}{20}$, $(\frac{3}{4}, 1\frac{23}{40}, 2\frac{1}{10}, 2\frac{3}{5})$ rbl.
- 11) $1\frac{7}{8}$ □ jalga.
- 12) $6\frac{1}{4}$ □ jülda.
- 13) 1 rbl. $46\frac{9}{32}$ fop.
- 14) $\frac{29}{63}$.

B. Kirjalikult.

(Rehekülg 41. — Nr. 1—8.)

- 1) a) $24\frac{1}{2}$
 b) $51\frac{1}{3}$
 d) $56\frac{7}{19}$
 e) $23\frac{1}{25}$
 g) $29\frac{3}{5}$
 h) $42\frac{3}{4}$
- 2) a) $76\frac{1}{2}$
 b) $178\frac{1}{2}$
 d) 291
 e) $44\frac{2}{3}$
 g) $111\frac{3}{11}$
 h) $186\frac{1}{4}$
- 3) a) $\frac{35}{108}$
 b) $\frac{32}{135}$
 d) $\frac{27}{128}$
 e) $\frac{80}{189}$
 g) $\frac{7}{18}$
 h) $\frac{9}{20}$
- 4) a) $\frac{37}{75}$
 b) $2\frac{29}{110}$
 d) $3\frac{29}{72}$
 e) $3\frac{13}{36}$
 g) $8\frac{2}{7}$
 h) $6\frac{270}{323}$
- 5) a) 1
 b) $2\frac{1}{2}$
 d) $1\frac{1}{2}$
 e) 1
 g) $6\frac{2}{5}$
 h) 3.
- 6) a) 36
 b) $4\frac{2}{3}$
 d) $23\frac{25}{49}$
 e) $22\frac{2}{9}$
 g) 45
 h) 20.

7) Kostused lehek. 21—23 nr. 5.

- 8) $\frac{10}{11}^{aa}$: $\frac{100}{121}$ $\frac{35}{166}$ $\frac{80}{143}$ $\frac{25}{77}$ $5\frac{1}{3}$ $11\frac{47}{88}$ $17\frac{1}{187}$
 $23\frac{58}{99}$;
- $\frac{7}{12}^{aa}$: $\frac{35}{66}$ $\frac{49}{144}$ $\frac{14}{39}$ $\frac{5}{24}$ $3\frac{19}{45}$ $\frac{777}{192}$ $10\frac{31}{34}$
 $15\frac{29}{216}$;
- $\frac{8}{13}^{aa}$: $\frac{80}{143}$ $\frac{14}{39}$ $\frac{64}{169}$ $\frac{20}{91}$ $3\frac{119}{195}$ $\frac{721}{26}$ $11\frac{113}{221}$
 $15\frac{113}{117}$;
- $\frac{5}{14}^{aa}$: $\frac{25}{77}$ $\frac{5}{24}$ $\frac{20}{91}$ $\frac{25}{196}$ $\frac{22}{21}$ $4\frac{119}{224}$ $6\frac{71}{119}$
 $9\frac{67}{252}$;

(Łeħetüłg 42. — Nr. 8—26.)

- $5^{13}/_{15}^{9a}$: $5^1/_3$ $3^{19}/_{45}$ $3^{119}/_{195}$ $2^2/_21$ $34^{94}/_{225}$ $74^{13}/_{30}$
 $109^{63}/_{85}$ $152^{28}/_{135}$;
 $12^{11}/_{16}^{9a}$: $11^{47}/_{88}$ $7^{77}/_{192}$ $7^{21}/_{26}$ $4^{119}/_{224}$ $74^{13}/_{30}$ $160^{249}/_{256}$
 $237^{45}/_{136}$ $329^{49}/_{288}$;
 $18^{12}/_{17}^{9a}$: $17^1/_187$ $10^{31}/_{34}$ $11^{113}/_{221}$ $6^{71}/_{119}$ $109^{63}/_{85}$
 $237^{45}/_{136}$ $349^{263}/_{289}$ $485^{16}/_{51}$;
 $25^{17}/_{18}^{9a}$: $23^{58}/_{99}$ $15^{29}/_{216}$ $15^{113}/_{117}$ $9^{67}/_{252}$ $152^{28}/_{135}$
 $329^{49}/_{288}$ $485^{16}/_{51}$ $673^{37}/_{324}$.

9) a) $16/_{35}$; b) $49/_{2400}$. 10) a) $1^9/_{10}$; b) 225.

11) $271^{23}/_{30}$ waffa.	14) $15^{19}/_{162}$ □ jalga.
12) a) $8^2/_5$ rbl.;	15) $830^9/_{16}$ □ jalga.
b) $75^{17}/_{25}$ rbl.;	16) 91 fanttoll.
d) $235^{11}/_{15}$ rbl.	17) $6^3/_5$ fantjalga.
13) $503^{19}/_{24}$ □ jülda.	18) $5397^{33}/_{50}$ penif.

19) $114^{871}/_{1800}$.	22) $87^1/_{60}$.
20) $35^{29}/_{30}$.	23) $17^7/_{96}$.
21) $7^{11}/_{60}$.	24) $21^{13}/_{30}$.

25) $984^{24}/_{25}$ rbl.

- 26) a) Zira talu nišu: $7^7/_{16}$ waffa;
 " ruffid: $35^7/_{8}$ "
- b) Abja talu nišu: $16^{29}/_{80}$ "
 " ruffid: $78^{37}/_{40}$ w.;
- d) nišu: $28^1/_{20}$ w.; ruffid: $135^3/_{10}$ w.;
- e) Kiffa talu nišu: $28^{11}/_{16}$ w., ruffid: $138^3/_{8}$ w.;
- Zira talu " $50^{13}/_{64}$ " " $242^5/_{32}$ " ;
- Abja talu " $110^{143}/_{320}$ " " $532^{119}/_{160}$ w.;
- g) Kiffa talu Zira talušt wähem: nišu $21^{33}/_{64}$ w., ruffid
 $103^{25}/_{32}$ w.; Kiffa talu Abja talušt wähem: nišu
 $81^{243}/_{320}$ w., ruffid $394^{59}/_{160}$ w.; Zira talu Abja
 talušt wähem: nišu $60^{39}/_{160}$ w., ruffid $290^{47}/_{80}$ w.;
- h) Kiffa talu nišu: $114^3/_{4}$ rbl., ruffid: $415^1/_{8}$ rbl.;
- Zira talu " $200^{13}/_{16}$ " " $726^{15}/_{32}$ " ;
- Abja talu " $441^{63}/_{80}$ " " $1598^{37}/_{160}$ " .

V. Jagamine.

A. Peaft.

I.

(Sehtülg 44. — Nr. 1—10.)

- 1) 1; 2; 1; 4; 1; 3; 2; 2; 2; 2; 1; 2; 3; 2; 3; 6;
3; $1\frac{1}{2}$.
- 2) $1\frac{1}{3}$; $1\frac{1}{3}$; $\frac{3}{4}$; $\frac{3}{4}$; $1\frac{2}{3}$; $\frac{3}{5}$; $3\frac{1}{2}$; $\frac{2}{7}$; $\frac{1}{7}$; $\frac{3}{7}$; $\frac{6}{7}$;
 $1\frac{1}{2}$; $1\frac{1}{5}$.
- 3) a) 2   b) 6   d) $\frac{1}{2}$ e) $1\frac{1}{2}$ g) $\frac{2}{3}$ h) $2\frac{2}{5}$
4   4 $\frac{1}{4}$ $\frac{2}{3}$ $1\frac{1}{2}$ $\frac{3}{10}$
2   6 $\frac{1}{2}$ $\frac{3}{4}$ $1\frac{1}{3}$ $1\frac{1}{5}$
5   8 $\frac{1}{3}$ $1\frac{1}{3}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{9}{10}$
2   6 $\frac{1}{2}$ $\frac{4}{5}$ $1\frac{1}{2}$ $2\frac{1}{12}$
3   10 $\frac{1}{3}$ $1\frac{1}{4}$ $\frac{2}{3}$ $\frac{9}{10}$.
- 4) $\frac{5}{7}$; $1\frac{3}{5}$; $1\frac{1}{20}$; $2\frac{1}{4}$; 4; $\frac{11}{81}$; $\frac{2}{5}$; $1\frac{23}{32}$.
- 5) a) $\frac{1}{2}$; b) $\frac{5}{6}$; d) $\frac{1}{6}$; e) $\frac{1}{12}$; g) $\frac{1}{24}$; h) $\frac{1}{8}$; i) $\frac{1}{4}$;
k) $\frac{7}{18}$ fülða.
- 6) a) $\frac{7}{20}$; b) $\frac{7}{40}$; d) $2\frac{1}{40}$; e) $\frac{11}{40}$; g) $\frac{3}{80}$; h) $\frac{1}{32}$ leiðfat.
- 7) 3 forða.   9) $18\frac{1}{2}$ künnart.
- 8) $5\frac{1}{2}$ feemet.   10) 27 pulða.

II.

(Sehtülg 45. — Nr. 1—4.)

- 1) $\frac{1}{3}$; $\frac{1}{6}$; $\frac{5}{6}$; 1; $\frac{1}{2}$; 2; $1\frac{1}{20}$; $\frac{20}{21}$.
- 2) a) $\frac{5}{6}$ b) 2   d) $2\frac{2}{3}$ 3) $\frac{3}{20}$
 $1\frac{1}{7}$ $1\frac{1}{2}$ $1\frac{1}{3}$ $7\frac{1}{2}$
 $1\frac{2}{5}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{32}{45}$ $\frac{5}{6}$
 $2\frac{1}{4}$ $\frac{3}{4}$ 9   1
 $\frac{3}{10}$ $1\frac{1}{3}$ $\frac{16}{21}$ $1\frac{1}{8}$
 $1\frac{1}{8}$ $1\frac{1}{3}$ $\frac{20}{21}$ $\frac{14}{15}$.
- 4) a) 1   b) $1\frac{1}{2}$ d) $\frac{3}{28}$ e) $\frac{2}{3}$ g) $\frac{5}{32}$ h) $\frac{3}{17}$
 $\frac{2}{3}$ 1 $\frac{1}{14}$ $\frac{4}{9}$ $\frac{5}{48}$ $\frac{2}{17}$
 $9\frac{1}{3}$ 14   1 $6\frac{2}{9}$ $1\frac{11}{24}$ $1\frac{11}{17}$
 $1\frac{1}{2}$ $2\frac{1}{4}$ $\frac{9}{56}$ 1 $\frac{15}{64}$ $\frac{9}{34}$

(Sehefülg 45. — Nr. 4—10.)

a) $6\frac{2}{5}$	b) $9\frac{3}{5}$	d) $2\frac{4}{35}$	e) $4\frac{4}{15}$	g) 1	h) $1\frac{11}{85}$
$5\frac{2}{3}$	$8\frac{1}{2}$	$\frac{17}{28}$	$3\frac{7}{9}$	$\frac{85}{96}$	1
14	21	$1\frac{1}{2}$	$9\frac{1}{3}$	$2\frac{3}{16}$	$2\frac{8}{17}$
$5\frac{1}{4}$	$7\frac{7}{8}$	$\frac{9}{16}$	$3\frac{1}{2}$	$\frac{105}{128}$	$\frac{63}{68}$
$1\frac{5}{9}$	$2\frac{1}{3}$	$\frac{1}{6}$	$1\frac{1}{27}$	$\frac{35}{144}$	$\frac{14}{51}$
20	30	$2\frac{1}{7}$	$13\frac{1}{3}$	$3\frac{1}{8}$	$3\frac{9}{17}$
$1\frac{9}{11}$	$2\frac{8}{11}$	$\frac{15}{77}$	$1\frac{7}{33}$	$\frac{25}{88}$	$\frac{60}{187}$
$\frac{5}{6}$	$1\frac{1}{4}$	$\frac{5}{56}$	$\frac{5}{9}$	$\frac{25}{192}$	$\frac{5}{34}$
i) $\frac{1}{14}$	k) $\frac{4}{21}$	l) $\frac{9}{14}$	m) $\frac{1}{20}$	n) $\frac{11}{20}$	o) $1\frac{1}{5}$
$\frac{1}{21}$	$\frac{8}{63}$	$\frac{3}{7}$	$\frac{1}{30}$	$\frac{11}{30}$	$\frac{4}{5}$
$\frac{2}{3}$	$\frac{17}{9}$	6	$\frac{7}{15}$	$5\frac{2}{15}$	$11\frac{1}{5}$
$\frac{3}{28}$	$\frac{2}{7}$	$\frac{27}{28}$	$\frac{3}{40}$	$\frac{33}{40}$	$\frac{14}{5}$
$\frac{16}{35}$	$1\frac{23}{105}$	$4\frac{4}{35}$	$\frac{8}{25}$	$3\frac{13}{25}$	$7\frac{17}{25}$
$\frac{17}{42}$	$\frac{15}{63}$	$3\frac{9}{14}$	$\frac{17}{60}$	$3\frac{7}{60}$	$6\frac{4}{5}$
1	$2\frac{2}{3}$	9	$\frac{7}{10}$	$\frac{77}{10}$	$16\frac{4}{5}$
$\frac{3}{8}$	1	$3\frac{3}{8}$	$\frac{21}{80}$	$\frac{271}{80}$	$6\frac{3}{10}$
$\frac{1}{9}$	$\frac{8}{27}$	1	$\frac{79}{10}$	$\frac{77}{90}$	$1\frac{13}{15}$
$1\frac{3}{7}$	$3\frac{17}{21}$	$12\frac{6}{7}$	1	11	24
$\frac{10}{77}$	$\frac{80}{231}$	$1\frac{13}{77}$	$\frac{1}{11}$	1	$2\frac{2}{11}$
$\frac{5}{84}$	$\frac{10}{63}$	$\frac{15}{28}$	$\frac{1}{24}$	$\frac{11}{24}$	1.
5) a) $\frac{3}{7}$	b) 1	6) a) 9	b) $\frac{4}{27}$		
$10\frac{2}{3}$	$2\frac{2}{3}$	$2\frac{4}{5}$	$2\frac{4}{5}$		
$\frac{2}{21}$	$2\frac{1}{10}$	$1\frac{3}{8}$	$\frac{15}{32}$		
$\frac{5}{6}$	$\frac{3}{4}$	$\frac{4}{7}$	$\frac{42}{55}$		
2	$\frac{4}{9}$	$\frac{1}{2}$	$2\frac{11}{17}$		
1.	$\frac{8}{15}$	$9\frac{29}{42}$	$31\frac{1}{3}$		
7) 36 rbl.	9) $10\frac{20}{27}$ rbl.				
8) $\frac{3}{4}$ rbl.	10) $\frac{1}{2}$ rbl.				

Keerdülesanded. V.

(Sehefülg 46. — Nr. 1—4.)

1) a) $1\frac{1}{3}$	2) a) $1\frac{1}{2}$	3) a) 3	4) a) $3\frac{2}{9}$
b) 1	b) $1\frac{2}{3}$	b) 2	b) $\frac{3}{4}$
d) $\frac{8}{9}$	d) $\frac{4}{5}$	d) $\frac{1}{9}$	d) $\frac{1}{10}$
e) $\frac{2}{3}$	e) $\frac{10}{21}$	e) $\frac{7}{12}$	e) $1\frac{7}{15}$

(Tehetülg 47. — Nr. 5—24.)

5) a) $\frac{5}{9}$ b) $2\frac{1}{2}$ d) $1\frac{1}{2}$ e) $\frac{2}{3}$.	6) a) 36 b) $19\frac{1}{2}$ d) $24\frac{2}{3}$ e) $44\frac{4}{5}$.	7) a) $23\frac{1}{3}$ b) $20\frac{1}{4}$ d) $11\frac{1}{4}$ e) $7\frac{1}{2}$.
8) a) $6\frac{3}{4}$; $2\frac{1}{4}$ b) $10\frac{5}{18}$; $2\frac{1}{18}$ d) $18\frac{2}{11}$; $1\frac{9}{11}$ e) $\frac{8}{9}$; $4\frac{4}{9}$.	9) a) $1\frac{2}{3}$ b) $1\frac{1}{20}$ d) $3\frac{9}{14}$ e) $1\frac{2}{9}$.	10) a) $1\frac{2}{3}$ b) $1\frac{1}{9}$ d) $\frac{2}{3}$ e) $3\frac{3}{5}$.
11) $44\frac{14}{19}$.	12) 75.	
13) $8\frac{1}{2}$ fop.	19) 1 rbl. 20 fop.	
14) 36 punda.	20) 9 rbl.	
15) 18 aastat.	21) 30 küünart.	
16) 18 aastat.	22) 20 waffa.	
17) 6, 8, 10, 12, 14 aast.	23) 40 sekundi järele.	
18) Ema $33\frac{3}{4}$ aastat; tütar $11\frac{1}{4}$ aastat.	24) Waata: „Arwumalla wöti I“.	

B. Kirjalikult.

(Tehetülg 49. — Nr. 1—9.)

1) a) 12 b) $5\frac{1}{4}$ d) $4\frac{4}{5}$ e) $13\frac{1}{3}$ g) 24 h) $31\frac{1}{2}$.	2) a) $53\frac{1}{3}$ b) $87\frac{1}{2}$ d) $25\frac{5}{7}$ e) $38\frac{2}{11}$ g) $56\frac{2}{3}$ h) $93\frac{3}{4}$.	3) a) 2 b) 20 d) $\frac{56}{67}$ e) $1\frac{25}{39}$ g) $4\frac{137}{194}$ h) $2\frac{16}{17}$.	4) a) 2 b) 2 d) $\frac{1}{2}$ e) $1\frac{1}{4}$ g) $1\frac{5}{16}$ h) $3\frac{1}{3}$.
5) a) 2 b) 2 d) $\frac{1}{2}$ e) $\frac{16}{21}$ g) $\frac{15}{16}$ h) $\frac{35}{36}$.	6) a) $1\frac{17}{76}$ b) $1\frac{73}{200}$ d) $\frac{185}{192}$ e) $1\frac{61}{104}$ g) $2\frac{2}{159}$ h) $\frac{6}{7}$.	7) a) $3\frac{3}{10}$ b) 6 d) $4\frac{10}{21}$ e) $19\frac{5}{12}$ g) $33\frac{3}{7}$ h) $41\frac{11}{35}$.	8) a) $1\frac{41}{64}$ b) $1\frac{1}{5}$ d) $2\frac{1}{2}$ e) $4\frac{14}{47}$ g) $\frac{141}{290}$ h) $2\frac{661}{1512}$.
9) $\frac{10}{11}^{aa}$: 1 $\frac{77}{120}$ $\frac{44}{65}$ $\frac{11}{28}$ $\frac{634}{75}$ $\frac{13^{153}}{160}$ $\frac{20^{49}}{85}$ $\frac{28^{97}}{180}$; $\frac{7}{12}^{aa}$: $\frac{143}{77}$ 1 $\frac{15}{91}$ $\frac{30}{49}$ $\frac{10^2}{35}$ $21\frac{3}{4}$ $32\frac{8}{119}$ $\frac{44^{10}}{21}$;			

(Vehefülg 49. — Nr. 9—24.)

$8/13^{ga}$: $1^{21}/_{44}$ $91/_{96}$ 1 $65/_{112}$ $98/_{15}$ $20^{79}/_{128}$ $30^{27}/_{68}$
 $42^{23}/_{144}$;
 $5/14^{ga}$: $2^6/_{11}$ $1^{19}/_{30}$ $1^{47}/_{65}$ 1 $16^{32}/_{75}$ $35^{21}/_{40}$ $52^{32}/_{85}$
 $72^{29}/_{45}$;
 $5^{13}/_{15^{ga}}$: $75/_{484}$ $35/_{352}$ $15/_{143}$ $75/_{1232}$ 1 $2^{229}/_{1408}$ $3^{141}/_{748}$
 $4^{223}/_{528}$;
 $12^{11}/_{16^{ga}}$: $160/_{2233}$ $4/_{87}$ $128/_{2639}$ $40/_{1421}$ $1408/_{3045}$ 1 $1^{1637}/_{3451}$
 $2^{82}/_{1827}$;
 $18^{12}/_{17^{ga}}$: $85/_{1749}$ $119/_{3816}$ $68/_{2067}$ $85/_{4452}$ $748/_{2385}$ $3451/_{5088}$ 1
 $1^{2215}/_{5724}$;
 $25^{17}/_{18^{ga}}$: $180/_{5137}$ $21/_{934}$ $144/_{6071}$ $45/_{3269}$ $528/_{2335}$ $1827/_{3736}$
 $5724/_{7939}$ 1.

10) $24^3/_{10}$.	20) $3^{67}/_{87}$ naela.
11) $1^{329}/_{456}$.	21) $37^{21527}/_{31104}$ forda.
12) $64^{29}/_{34}$.	22) $1814^{44}/_{47}$ ringi.
13) $1^1/_{85}$.	23) a) A 22 rbl. $94^6/7$ fop.;
14) $9^{45}/_{77}$.	B 17 " $21^1/7$ "
15) $40/_{189}$.	b) rašwa A 1 leifif 7 naela;
16) $22/_{93}$.	" B 1 " $1/4$ "
17) $24^{56}/_{67}$.	liša A 5 puuda $8^4/7$ n ;
18) $101/_{104}$.	" B 3 " $36^3/7$ "
19) a) $3/_{160}$ puuda ;	d) $9^{409}/_{730}$ fop.
b) $3/_{128}$ "	24) $34^{31}/_{60}$ rulli.
d) $47/_{320}$ "	

Teine peatükk.

Kümnendikmurrud ja meetermõõdud.

I. Ottewalmistamine.

(Vehekülg 53. — Nr. 1—4.)

- 1) a) $1\frac{1}{10}$; b) $11\frac{11}{100}$; d) $\frac{1}{10}$; e) $\frac{1}{100}$; g) $\frac{101}{1000}$;
h) $\frac{5}{10}$; i) $5\frac{7}{10}$; k) $\frac{25}{100}$; l) $10\frac{125}{1000}$; m) $7\frac{5}{100}$;
n) $20\frac{2}{100}$.
- 2) a) 0,5; b) 0,1; d) 2,3; e) 0,25; g) 7,02; h) 15,12;
i) 10,111; k) 25,001; l) 300,015; m) 45,702.
- 3) a) 0,60   2,30   25,3050
0,750   8,1220   40,0170
0,080   7,0030   58,020
0,1050   5,0140   100,00010;
- b) 0,600   2,300   25,30500
0,7500   8,12200   40,01700
0,0800   7,00300   58,0200
0,10500   5,01400   100,000100;
- d) 0,6000   2,3000   25,3050
0,7500   8,1220   40,0170
0,0800   7,0030   58,0200
0,1050   5,0140   100,0001.
- 4) 0,5   2,3   700,201
0,25   5,701   48,007
0,01   12,008   105,0102
0,02   10,09   350,005.
-

II. Koffuarwamine.

(Rehekülg 54. — Nr. 1—14.)

1) 123,3.	7) 23,553.
2) 16,82.	8) 31,213.
3) 24,83.	9) 249,35074.
4) 1123,13.	10) 12865,096485.
5) 12,72.	11) 7 fraadi.
6) 21,53.	12) a) 8,75 rbl.; b) 14 rbl.
- 14) $1^m = 0,1^{dkm}$ $1^{dkm} = 0,01^{km}$
 $1^{dkm} = 0,1^{hm}$ $1^{km} = 0,1^{mrm}$
 $1^m = 0,01^{hm}$ $1^m = 0,0001^{mrm}$
 $1^{hm} = 0,1^{km}$

III. Maba-arwamine.

(Rehekülg 55. — Nr. 1—12.)

1) 0,3.	6) 0,1925.	12) $1 \square^m = 100 \square^{dm}$
2) 0,02.	7) 4,509.	$1 \square^{dm} = 100 \square^{sm}$
3) 0,108.	8) 1,681.	$1 \square^{sm} = 100 \square^{mm}$
4) 0,085.	9) 4,22.	$1 \square^{dkm} (1^a) = 100 \square^m$
5) 0,191.	10) 0,001.	$1 \square^{hm} = 100 \square^{dkm}$
		$1 \square^{km} (1^{ha}) = 100 \square^{hm}$
		$1 \square^{mrm} = 100 \square^{km}$

IV. Raswatamine.

(Rehekülg 56. — Nr. 1—20.)

1) 25.	7) 5.	13) 0,06.
2) 50.	8) 26,6.	14) 0,004.
3) 7,5.	9) 67,5.	15) 0,0009.
4) 3.	10) 73,8.	16) 25,65.
5) 95200.	11) 3052,5.	17) 24,608.
6) 8075,3.	12) 129045.	18) 1201,17993.
- 20) $1^{dl} = 0,1^l$ $1^{ml} = 0,1^{sl}$
 $1^{sl} = 0,01^{hl}$ $1^{ml} = 0,00001^{hl}$
 $1^{sl} = 0,1^{dl}$ $1^l = 0,01^{hl}$
 $1^{ml} = 0,01^{dl}$ $1^{sl} = 0,0001^{hl}$

V. Jagamine.

(Rehekülg 57. — Nr. 1–22.)

1) 0,25.	8) 0,02.	15) 1.
2) 5,42.	9) 0,22.	16) 0,3.
3) 2,325.	10) 1,2285.	17) 0,2.
4) 0,015.	11) 30.	18) 67,428571.
5) 0,80203.	12) 12,5.	19) 114,444...
6) 0,00105.	13) 50.	20) 0,62045...
7) 0,3.	14) 1050.	
- 22) $1^{\text{gr}} = 0,001^{\text{kgr}}$ $1^{\text{mgr}} = 0,01^{\text{dgr}}$
 $1^{\text{gr}} = 0,01^{\text{hgr}}$ $1^{\text{dgr}} = 0,01^{\text{dkgr}}$
 $1^{\text{gr}} = 0,1^{\text{dkgr}}$ $1^{\text{mgr}} = 0,000001^{\text{kgr}}$
 $1^{\text{mgr}} = 0,01^{\text{gr}}$

VI. Ümbermuutmine.

a. Harilik murd kümnendikmurruks.

(Rehekülg 57. — Nr. 1–8.)

1) 0,5.	2) 0,2.	3) 0,04.	4) 0,333...	5) 0,615384...
0,25.	0,6.	0,36.	0,8333...	0,3571428...
0,75.	0,15.	0,3125.	0,0666...	0,303...
0,125.	0,025.	0,088.	0,714285...	0,423423...
0,625.	0,175.	0,064.	0,222...	0,5666...
0,875.	0,0125.	0,006.	0,2727...	0,4222...
- 6) a) $2,133^{\text{m}}$ 7) a) $1,275^{\text{l}}$
b) $0,711^{\text{m}}$ b) $0,686^{\text{hl}}$
d) $3,048^{\text{dm}}$ 8) a) $16,384^{\text{kgr}}$
e) $2,540^{\text{sm}}$ b) $8,400^{\text{kgr}}$

b. Kümnendikmurd harilikurruks murruks.

(Rehekülg 58. — Nr. 1–7.)

1) $\frac{2}{10} = \frac{1}{5}$	2) $\frac{3}{4}$	3) $\frac{1}{3}$	4) $\frac{5}{6}$
$\frac{5}{10} = \frac{1}{2}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{3}{11}$	$\frac{1}{15}$
$\frac{8}{10} = \frac{4}{5}$	$\frac{1}{40}$	$\frac{2}{9}$	$\frac{5}{12}$
$\frac{25}{100} = \frac{1}{4}$	$\frac{21}{200}$	$\frac{125}{333}$	$\frac{11}{72}$
- 5) a) 0,937 wersta;   6) 0,480 fetverti.
b) 46,869 raudsülda;   7) a) 2,441 Wene naela;
d) 2,699 wakamaad;   b) 2,380 Riia naela.
e) 10,763 □ jalga.

Kolmas peatükk.

Mõnesugused ülesanded.

(Reketülg 60. — Nr. 1—3.)

- 1) I. Kui $\frac{1}{3}$ naela $\frac{1}{4}$ rbl. maksab, siis maksab 1 nael 3 korda $\frac{1}{4}$ rbl., see on $\frac{3}{4}$ rbl.; sedamööda maksab $\frac{1}{5}$ naela 5^{nda} jagu ühe naela hinnast, see on $\frac{3}{20}$ rbl.

II. Kui 1 nael $\frac{1}{4}$ rbl. maksaks, siis maksaks $\frac{1}{5}$ naela $\frac{1}{4}$ rublast 5^{nda} jagu, s. o. $\frac{1}{20}$ rbl.; et aga hind kolme-
mõrra niiförge on, siis maksab $\frac{1}{3}$ naela $3 \times \frac{1}{20}$ rbl.,
s. o. $\frac{3}{20}$ rbl.

- 2) I. Kui 5 rbl. eest $\frac{7}{8}$ naela, siis 1 rbl. eest 5te jagu, s. o. $\frac{7}{40}$ naela ja 9 rbl. eest $9 \times \frac{7}{40}$ ehk $1\frac{23}{40}$ naela.

II. Kui 5 rbl. eest $\frac{7}{8}$ naela, siis 10 rbl. eest $2 \times \frac{7}{8}$ ehk $1\frac{3}{4}$ naela; sellest ühe rbl. jagu s. o. $\frac{7}{40}$ naela maha: $1\frac{23}{40}$ naela.

- 3) I. $5\frac{3}{4}$ tundi on $2\frac{3}{4}$ tundi. Kui meister igapäew $2\frac{3}{4}$ tundi töös, siis kulub päivi 8; kui ta igapäew kõiges $\frac{1}{4}$ tundi tööd teeks, siis lõpeks 23×8 päewa ehk 184 päewa; kui ta igapäew $\frac{1}{2}$ ehk $\frac{2}{4}$ tundi töös, siis kulub päivi $184\frac{1}{2}$ ehk 92; kui ta aga päewas $6\frac{1}{2}$ ehk $13\frac{1}{2}$ tundi tööd teeb, siis on päivi 92^{bett} 13^{nes} jagu tarwis, s. o. $7\frac{1}{13}$ päewa.

II. Kui meister päewas $5\frac{3}{4}$ tundi tööd tehes 1 päewaga töö valmis teeks, siis oleks päewas $\frac{1}{4}$ tundi tööd tehes 23×1 päew tarwis, ja $\frac{1}{2}$ ehk $\frac{2}{4}$ tunni tööga pool osa päivi ehk $23\frac{1}{2}$, s. o. $11\frac{1}{2}$ päewa; teeb ta päewas $6\frac{1}{2}$ ehk $13\frac{1}{2}$ tundi tööd, siis lõpeb päivi 13^{nes} jagu s. o. $23\frac{1}{26}$ päewa; nüüd on aga päivi 8 korda niipalju waja, see teeb $8 \times 23\frac{1}{26}$ ehk $7\frac{1}{13}$ päewa.

(Sehekülg 60. — Nr. 4—8.)

- 4) I. $840 = 7 \times 120$; $960 = 8 \times 120$. Kui 7×120 meest 20 päewa toiduga läbi saawad, siis 1×120 meest 7 korda niikaua, s. o. 140 päewa; 8×120 meest aga 8. jagu 140 päewast, s. o. $17\frac{1}{2}$ päewa.

II. Kui 7×120 meest kõiges 1 päewa läbi saaks, siis 1×120 meest 7×1 päew, ja 8×120 meest 8. jagu 7 päewast ehk $\frac{7}{8}$ päewa. Toitu on aga 20 korda niipalju, sellepärast saadakse ka $20 \times \frac{7}{8}$ päewa läbi, s. o. $17\frac{1}{2}$ päewa.

- 5) I. $7 \text{ m.} = 7\frac{2}{3} \text{ t.}$; $1 \text{ m.} = 7 \times 7\frac{2}{3} \text{ t.}$; $5 \text{ m.} = \frac{7 \times 7\frac{2}{3} \text{ t.}}{5}$, s. o. $10\frac{11}{15}$ tundi.

II. Kui 1 müürsepp müüri $7\frac{2}{3}$ tunniga walmis teeks, siis 5 müürseppa $\frac{7\frac{2}{3}}{5}$ ehk $\frac{23}{15}$ tunniga. Kega lõpeb aga 7 korda niipalju, s. o. $10\frac{11}{15}$ tundi.

- 6) I. Kui iga lapse jaoks 6 ehk $12\frac{1}{2}$ □ jalga põrandut, siis mahub jenna 156 last; kui iga lapse jaoks $\frac{1}{2}$ □ jalga, siis lapsi 12×156 ; kui iga lapse jaoks $6\frac{1}{2}$ ehk $13\frac{1}{2}$ □ j., siis lapsi $\frac{12 \times 156}{13}$, s. o. 144 last.

II. Põrand on 156 korda 6 □ jalga suur; iga lapse tarwis arwatakse $6\frac{1}{2}$ □ jalga põrandut; sedamööda ilmub laste arw: $\frac{156 \cdot 6}{6,5} = \frac{12 \cdot 6}{0,5} = \frac{12 \cdot 12}{1} = 144$ last.

- 7) I. Kui päewapalk $\frac{11}{20}$, siis töölisi 96;
 " " $\frac{1}{20}$ " 11×96 ;
 " $\frac{3}{5}$ ehk $12\frac{1}{20}$ " $\frac{11 \times 96}{12} = 88$.

II. Peremehele on raha $96 \times \frac{11}{12}$; mitu korda $\frac{3}{5}$ rbl. selle arwu sees olemas on, niimitu töömeeft:

$$\frac{96 \cdot 11}{20} : \frac{3}{5} = \frac{96 \cdot 11 \cdot 5}{20 \cdot 3} = 88 \text{ meest.}$$

- 8) I. Kui 1 nael $\frac{1}{9}$ rbl. maksab, siis $\frac{1}{8}$ nael $\frac{1}{72}$ rbl.; kui teises poes 1 nael $\frac{1}{10}$ rbl., siis saan 1 rbl. eest 10 naela ja $\frac{1}{72}$ rbl. eest $10\frac{10}{72}$ ehk $\frac{5}{36}$ naela.

(Rehekülg 60. — Nr. 8—12.)

II. Kui naela hind $\frac{1}{9}$ rbl., siis saan $\frac{1}{8}$ n.;

" " 1 " " $\frac{1}{72}$ "

" " $\frac{1}{10}$ " " $\frac{10 \cdot 1}{72}$ " = $\frac{5}{36}$ rbl.

9) I. Kui jahukulu nädal. $2\frac{3}{4}$ m., siis hind kuus $2\frac{2}{3}$ r.

" " $\frac{1}{4}$ " " $\frac{8}{3 \cdot 11}$ "

" " $\frac{1}{2}$ " " $\frac{2 \cdot 8}{3 \cdot 11}$ "

" " $3\frac{1}{2}$ ehk $7\frac{1}{2}$ " " $\frac{7 \cdot 2 \cdot 8}{3 \cdot 11}$ " = $3\frac{13}{33}$ r.

II. $3\frac{1}{2}$ ehk $7\frac{1}{2}$ ehk $14\frac{1}{4}$ on $1\frac{3}{11} \times 11\frac{1}{4}$;
 sedamööda ka hinda: $1\frac{3}{11} \times 2\frac{2}{3} = 3\frac{13}{33}$ rbl.

10) I. Kui ta küünra eest $\frac{1}{8}$ rbl. enam oleks maksnud (nagu enne nõuti), siis oleks enam-maksu 2 küünra pealt $2 \times \frac{1}{8}$ ehk $\frac{1}{4}$ rbl. ja $\frac{1}{8}$ küünra pealt $\frac{1}{64}$ rbl., $\frac{3}{8}$ küünra pealt $\frac{3}{64}$ rbl., kokku $\frac{1}{4} + \frac{3}{64} = \frac{19}{64}$ rbl.; sedamööda esite: $2\frac{3}{8}$ f. = $11\frac{19}{64}$ rbl., 1 küünar = 4 r. $75\frac{100}{152}$ ($\frac{2}{3}$) kop.; — pärast: $2\frac{3}{8}$ f. = 11 rbl., 1 küünar = 4 rbl. $63\frac{3}{19}$ kop.

II. Kui $2\frac{3}{8}$ ehk $\frac{19}{8}$ f. 11 r. maksab, siis $\frac{1}{8}$ f. = $11\frac{1}{19}$ r. ja 1 f. = $88\frac{1}{19}$ r., siis $\frac{1}{8}$ r. juure, siis esialgune küünra hind $88\frac{1}{19} + \frac{1}{8} = 72\frac{3}{152}$ rbl. = 4 r. $75\frac{100}{152}$ ($\frac{2}{3}$) f.; pärast aga 1 küünar = $88\frac{1}{19}$ r. = 4 r. $63\frac{3}{19}$ f.

11) I. Sest et odra hind ruffi hinna $\frac{2}{3}$, siis on 1 waff otre $\frac{2}{3}$ waffa ruffiga ühes hinnas; sedamööda ka $\frac{1}{3}$ waffa ruffid = $\frac{1}{2}$ w. otre, ja 1 w. r. = $3 \times \frac{1}{2}$ ehk $1\frac{1}{2}$ w. otre, ja 40 w. r. = $40 \times 1\frac{1}{2}$ ehk 60 waffa otre.

II. Kui odra hind ruffi hinna $\frac{1}{3}$ oleks, siis peaks 40 waffa ruffi vastu 3×40 ehk 120 waffa otre saadama; et aga odra hind kahewõrs niifõrge, siis saadakse neid üksnes 120^{ne} pool, s. o. 60 waffa.

12) I. Kui 5 meest üksnes 1 naise vastu tööd teeksiwad, siis oleks 12 naise töö peale 12 mehel 5 korda niipalju aega tarwis kui naestel, s. o. 5×16 tundi; et aga 5 meest mitte 1 ford waid 7me wõrra niipalju teewad kui 1 naene, siis on neil kõiges 7mes jagu aega tarwis, see on $\frac{80}{7}$ ehk $11\frac{3}{7}$ tundi.

(Vehekülg 61. — Nr. 12—16.)

- II. Kui 1 mees niipalju teeks kui 7 naist, siis oleks fiin 7mes jagu 16 tunnist aega tarwis, s. o. $2\frac{2}{7}$ tundi; mehe tööjõud on aga kõiges $\frac{1}{5}$, sellepärast lõpeb neil $5 \times 2\frac{2}{7}$ ehk $11\frac{3}{7}$ tundi.
- 13) Seft et niisuwaka hind Mai kuul 5^{es} jagu kõrgem oli, siis maksis ta $380 + \frac{380}{5} = 456$ kop., ja 6 waffa nisu = 27 r. 36 kop.; kuna 15 waffa kaeru niisama kallis oli, siis oli kaerawaka hind Mai kuul 1 r. $82\frac{2}{5}$ kop.; sedamööda oli kaerawaka hind $52\frac{2}{5}$ kop. tõusnud.
- 14) I. Suhkru naela hinda on 3 jagu, siis üks jagu $2\frac{1}{3} = 7$; kohwi naela hind 7 niisugust jagu, see on 7×7 ehk 49 kop.
- II. Kui kohwi 7 korda niikallis oleks kui suhkur, siis maksaks 1 nael kohwi 7×21 kop.; ta on aga sellest 3. jagu, see on $\frac{7 \times 21}{3} = 49$ kop.
- 15) I. On aršfin küünra wastu nagu 7 : 6, siis 6 aršfinat = 7 küünart ja 1 aršfin = $\frac{7}{6}$ küünart ja $5\frac{3}{4}$ aršfinat = $5\frac{3}{4} \times \frac{7}{6}$ f. ehk $6\frac{17}{24}$ küünart.
- II. On aršfinal 7 jagu pikkust nagu küünral 6 jagu, siis tuleb 5^e aršfina peale 5×7 jagu ja $\frac{3}{4}$ aršf. peale $\frac{3}{4} \times 7$ jagu, s. o. $35 + 5\frac{1}{4}$ pikkuse jagu; ühe küünra peale läheb niisugusid jagusid 6, sedamööda $5\frac{3}{4}$ aršf. = $40\frac{1}{4} : 6$ ehk $6\frac{17}{24}$ küünart.
- 16) I. Ülesande järele on mõista, et 4 waffa õunu on 5^e wafa pirnidega ühehinnalised ja 2 waffa pirnisid 3^e wafa ploomisidega. Sedamööda 1 waff õunu = $\frac{5}{4}$ waffa pirnisid ja $\frac{1}{8}$ w. õunu = $\frac{5}{32}$ w. pirn. ja $\frac{3}{8}$ w. õunu = $\frac{15}{32}$ w. pirn. Kuna 2 waffa pirnisid = 3 waffa ploomisid, siis 1 w. pirn. = $\frac{3}{2}$ w. ploom. ja $\frac{1}{32}$ w. pirn. = $\frac{3}{64}$ w. ploom. ja $\frac{15}{32}$ w. pirn. = $\frac{45}{64}$ w. ploom. Nõnda on $\frac{3}{8}$ waffa õuntega $\frac{45}{64}$ waffa ploomisid ühehinnalised.
- II. Kui waff pirnisid 12 hinna jagu maksab, siis waff õunu 15 jagu ja waff ploomisid 8 jagu. Sedamööda 8 waffa õunu = 15 waffa ploomisid ja 1 w. õunu = $\frac{15}{8}$ w. pl. ja $\frac{1}{8}$ w. õunu = $\frac{15}{64}$ w. pl. ja $\frac{3}{8}$ w. õunu = $\frac{45}{64}$ waffa ploomisid.

(Vehekülg 62. — Nr. 21—23.)

21) I.	Kui kapitali 100 rbl. ja aega 1 aasta, siis kasu 4 rbl.;
"	20 " " 1 " " $\frac{4}{5}$ "
"	320 " " 1 " " $\frac{16 \cdot 4}{5}$ "
"	320 " " $\frac{1}{2}$ " " $\frac{16 \cdot 4}{5 \cdot 2}$ "
"	320 " " $1\frac{1}{2}$ " " $\frac{3 \cdot 16 \cdot 4}{5 \cdot 2}$ "

Koostus: $19\frac{1}{5}$ rbl.

II. Kui 100 rbl. aastas 4 rbl. kasu toob, siis toob ta $1\frac{1}{2}$ aastaga 6 rbl., ja 320 rbl. toob $1\frac{1}{2}$ aastaga $3\frac{1}{5} \times 6$ rbl., j. o. $19\frac{1}{5}$ rbl.

22) I.	300 rbl. $4\frac{2}{3}$ aastaga 84 rbl.
100 "	$4\frac{2}{3}$ " $\frac{84}{3}$ ehk 28 rbl.
100 "	$\frac{1}{3}$ " $\frac{28}{14}$ " 2 "
100 "	1 " 3×2 ehk 6 rbl.

Koostus: $6\frac{0}{0}$ peale.

II. Niipalju kui 300 rbl. $4\frac{2}{3}$ aastaga kasu toob, toob 100 rbl. $3 \times 4\frac{2}{3}$ ehk 14 aastaga; kui 100 rbl. 14 aastaga 84 rbl. kasu toob, siis toob ta 1 aastaga $\frac{84}{14}$ ehk 6 rbl., (ja see on protsent, seft „pro cent“ on „faja pealt“ aastas.)

23) I.	Kui kasu $3\frac{1}{2}$ rbl. ja aega 1 aasta, siis kapital 100 rbl.
"	$\frac{1}{2}$ " " 1 " " $\frac{100}{7}$ "
"	1 " " 1 " " $\frac{2 \cdot 100}{7}$ "
"	56 " " 1 " " $\frac{56 \cdot 2 \cdot 100}{7}$ "
"	56 " " $\frac{1}{3}$ " " $\frac{3 \cdot 56 \cdot 2 \cdot 100}{7}$ "
"	56 " " $2\frac{2}{3}$ " " $\frac{3 \cdot 56 \cdot 2 \cdot 100}{7 \cdot 8}$ "

Koostus: 600 rbl.

II. Kui otsitav kapital $\frac{8}{3}$ aastaga 56 rbl. kasu toob, siis toob ta $\frac{1}{3}$ aastaga 7 rbl. ja 1 aastaga 21 rbl., see on $6 \times 3\frac{1}{2}$ rbl., sedamööda on kapital 6×100 ehk 600 rbl.

(Sehekülg 62. — Nr. 24—26.)

24) I. Kui kapital 100 rbl. ja kasu $4\frac{1}{2}$ rbl., siis aega 1 aasta;

"	50	"	"	$4\frac{1}{2}$	"	"	2	"
"	50	"	"	$\frac{1}{2}$	"	"	$\frac{2}{9}$	"
"	50	"	"	20	"	"	$\frac{40.2}{9}$	"

Kõstus: $8\frac{8}{9}$ aastat.

II. $4\frac{1}{2}$ ‰ on kapitali (aja rubla) $\frac{9}{200}$; 20 rbl. kasu on aga kapitali (50^{ne} rubla) $\frac{2}{5}$. Et kasu kapitali $\frac{9}{200}$ tuleks, kulub 1 aasta j. n. e.; et kapitali $\frac{2}{3}$ tuleks, kulub $\frac{2 \cdot 200}{9 \cdot 5}$ ehk $8\frac{8}{9}$ aastat.

25) I. Kui $4\frac{0}{0}$ ja 6 aastat, siis kasu 20 rbl.

"	$\frac{1}{2}$ ‰	"	6	"	"	$\frac{20}{8}$	"
"	$4\frac{1}{2}$ ‰	"	6	"	"	$\frac{20 \cdot 9}{8}$	"
"	$4\frac{1}{2}$ ‰	"	1	"	"	$\frac{20 \cdot 9}{8 \cdot 6}$	"
"	$4\frac{1}{2}$ ‰	"	5	"	"	$\frac{5 \cdot 20 \cdot 9}{8 \cdot 6}$	"

Kõstus: $18\frac{3}{4}$ rbl.

II. Kuna 100 rbl. 6 aastaga $4\frac{0}{0}$ peal 24 rbl. kasu toob, siis on mõista, et otjitaw kapital $\frac{5}{6} \times 100$ rbl. peab olema, (sest kasu 20 rbl. on $\frac{5}{6} \times 24$ rbl.); 100 r. toob 5 aastaga $4\frac{1}{2}$ ‰ peal $22\frac{1}{2}$ r. kasu, ja $\frac{5}{6} \times 100$ r. toob $\frac{5}{6} \times 22\frac{1}{2}$ rbl., see on $18\frac{3}{4}$ rbl.

26) I. Kui aega $\frac{20}{3}$ aastat ja kasu 40 r., siis $4\frac{0}{0}$;

"	$\frac{1}{3}$	"	"	40	"	$20 \cdot 4\frac{0}{0}$;
"	$\frac{24}{3}$	"	"	40	"	$\frac{20 \cdot 4}{24} 0/0$;
"	8	"	"	20	"	$\frac{20 \cdot 4}{24 \cdot 2} 0/0$;
"	8	"	"	60	"	$\frac{20 \cdot 4 \cdot 3}{24 \cdot 2} 0/0$ j. o. $5\frac{0}{0}$.

II. Kui kasu 40^{ne} rbl. asemel 60 rbl. peaks tulema ($6\frac{2}{3}$ aastaga), siis peaks protsendi arv $1\frac{1}{2} \times 4$ j. o. 6 rbl. olema. Nüüd peab kapital $\frac{20}{3}$ ehk $5 \times \frac{4}{3}$ aasta asemel $\frac{24}{3}$ ehk $6 \times \frac{4}{3}$ aastat kasu kandmas olema; sedamööda on protsendi arv $\frac{5 \cdot 6}{6}$ ehk 5 rbl.

(Lehekülg 62. — Nr. 27—30.)

27) I. $4\frac{1}{3}$ ehk $13\frac{0}{3}$ peal pidi kapital 9 aastat olema, $1\frac{0}{3}$ peal oleks ta 13×9 ehk 117 aastat pidanud olema, et niisama palju kasu tuua kui enne, ja $1\frac{0}{3}$ peal $117\frac{0}{3}$ ehk 39 aastat ja $1\frac{0}{2}$ peal 2×39 ehk 78 aastat, ja $1\frac{0}{2}$ ehk $5\frac{0}{2}$ peal $78\frac{0}{11}$ ehk $7\frac{0}{11}$ aastat.

II. $4\frac{0}{3}$ on kapitali $13\frac{0}{300}$ ehk $26\frac{0}{600}$; $5\frac{0}{2}$ on kapitali $11\frac{0}{200}$ ehk $33\frac{0}{600}$. Kui aastas kapitali $26\frac{0}{600}$ kasu tuleb, siis peab kapital 9 aastat kasu kandma, et üks mõeldud kasude summa kofku tuleks; kui $1\frac{0}{600}$ . . . . . siis 26×9 aastat; kui $33\frac{0}{600}$ . . . . . siis $\frac{26 \times 9}{33}$ ehk $7\frac{0}{11}$ aastat.

28) I. Kui $0\frac{0}{1}$ $4\frac{0}{2}$ ja kasu 20, siis kapital 320;
 " $0\frac{0}{1}$ $1\frac{0}{2}$ " 20 " 9 . 320;
 " $0\frac{0}{1}$ 1 " 20 " 9 . 160;
 " $0\frac{0}{1}$ $1\frac{0}{3}$ " 20 " 3 . 9 . 160;
 " $0\frac{0}{1}$ $5\frac{0}{3}$ " 20 " 3 . 9 . 10;
 " $0\frac{0}{1}$ $5\frac{0}{3}$ " 10 " 27 . 5;
 " $0\frac{0}{1}$ $5\frac{0}{3}$ " 30 " 27 . 5 . 3 ehk 405 rbl.

II. 320 rbl. toob $4\frac{0}{2}$ peal aastas $14\frac{0}{5}$ rbl. kasu; $14\frac{0}{5}$ mahub aga 20^{ne} sisse $17\frac{0}{18}$ korda; sellepärast on 320 rbl. $17\frac{0}{18}$ aastat kasu kandmas olnud. Küüs: Mis-
 jugune kapital toob sellesama ajaga $5\frac{0}{3}$ peal 30 rbl. kasu? 100 rbl. toob nende tingimistega $17\frac{0}{18} \times 5\frac{0}{3}$ ehk $71\frac{0}{27}$ rbl.; see kasude arv mahub aga 30^{ne} sisse $4\frac{0}{20}$ korda; sedamööda peab otsitaw kapital $4\frac{0}{20} \times 100$ rbl. olema, see on 405 rbl.

29) I. Kui otsuskapital 105 rbl., siis alguskapital 100 r.
 " " 1 " " $\frac{100}{105}$ r.
 " " 756 " " $\frac{756 \cdot 100}{105}$ r.

Kostus: 720 rbl.

II. Mitu korda 105 rbl. 756^e rbl. sees olemas on, niimitu korda sada rbl. on alguskapital: $105 | 756 = 7\frac{0}{5}$; alguskapital = $7\frac{0}{5} \times 100$ ehk 720 rbl.

30) 100 rbl. 6^e aasta kasudega kofku on 121 rbl.; 121 mahub 484 rbl. sisse 4 korda; sellepärast alguskapital = 4×100 ehk 400 rbl.

(Rehkülg 62. — Nr. 31—34.)

31) I. $\frac{50 \cdot 4 \cdot 5}{2 \cdot 3}^*) = 166\frac{2}{3}$ jalga. $\left[\frac{50 \cdot 2 \cdot 5}{3} = 166\frac{2}{3} \right]$

II. Mis 1 mees 1 päewaga teeb, seda nimetame päewa-
osaks; siis 6 päewaksa = 50 jalga;

$$\begin{array}{l} 1 \quad \text{"} \quad = \frac{50}{6} \text{"} \\ 20 \quad \text{"} \quad = \frac{20 \cdot 50}{6} \text{"} \quad \text{f. o. } 166\frac{2}{3} \text{ jalga.} \end{array}$$

32) I. $\frac{12 \cdot 4 \cdot 5}{3 \cdot 8} = 10$ tundi.

II. Terwe töö nõuab $4 \times 10 \times 12$ tundi; 3 inimest
teewad, kui nad igapäew 1 tund töös, 16 päewaga 3×16
tundi. Mitu korda $3 \cdot 16$ mahub $4 \cdot 10 \cdot 12$ sisse, nii-
mitu tundi oli 3^l inimesel päewas waja, — 10 tundi.

33) $\frac{3 \cdot 3 \cdot 28}{4 \cdot 7}^{**}) = 9$ hobust. $\left[\frac{3 \cdot 3 \cdot 4}{4} = 9 \right]$

34) Esiteks: Mitu härja weawad 3 päewaga esimese
wirna ära? $9 \cdot 10 : 3 = 30$ härja.

Teiseks: Mitu härja weawad 3 päewaga teise wirna
ära? Kui wirn 8 jagu suur, siis härji 30;

$$\begin{array}{l} \text{"} \quad 1 \quad \text{"} \quad \text{"} \quad \frac{30}{8}; \\ \text{"} \quad 9 \quad \text{"} \quad \text{"} \quad \frac{9 \cdot 30}{8} = 33\frac{3}{4}. \end{array}$$

Kolmandaks: Mitu hobust tuleb $33\frac{3}{4}$ härja asemel
panna? 5 härja = 3 hobust;

$$\begin{array}{l} 1 \quad \text{"} \quad = \frac{3}{5} \text{"} \\ \frac{1}{4} \text{"} \quad = \frac{3}{20} \text{"} \\ \frac{135}{4} \text{"} \quad = \frac{135 \cdot 3}{20} = 20\frac{1}{4} \text{ hobust (f. o. } 20 \text{ hobust} \end{array}$$

weawad täis-aja, 1 hobune aga $\frac{1}{4}$ aega, f. o. $\frac{3}{4}$ päewa).

*) Seda kirjalikku rehkenduse kombet sünnib ka juba aegsamalt tarwitama
hakata; see on lügem: siin pannakse üksnes tingitud ehk küsitaw arw kirja.

**) Mitte ifka ühe kaudu, waid ühtlase mõõdu kaudu sünnib arwata:
Kui päiwi 6, siis hobusid 3; kui päiwi 2, — seft 2 on 6^e ja 8^a ühtlane mõõt
— siis hobusid 3. 3; kui päiwi 8, siis hobusid $\frac{3 \cdot 3}{4}$; nüüd kaerte tingimine: kui
kaeru $\frac{1}{4}$, siis ka hobusid 7. jagu; kui kaeru $28 \times \frac{1}{4}$, siis ka hobusid 28 korda
niipalju. — (Siin pealegi $7 = 4 \times 1\frac{3}{4}$).

(Rehkülg 63. — Nr. 35—38.)

35) I. $\frac{8 \cdot 6 \cdot 5}{6 \cdot 4} = 10$ tundi.

II. Teise liigi 1 töömees raius päewas $\frac{300}{12 \times 10} = \frac{5}{2}$ sülda; esimese liigi töömees aga $\frac{75}{2 \times 12} = \frac{25}{8}$ sülda. Kui nüüd $\frac{5}{2}$ ehk $\frac{20}{8}$ sülla raiumiseks 8 tundi kulus, siis kulus $\frac{25}{8}$ sülla raiumiseks $\frac{5}{4} \times 8$ ehk 10 tundi.

36) I. Esiteks: Mitme rbl. eest saaks 20 meest 10 päewa süia, kui söök niisama kallis ja mees niisama palju sööb kui pois? $\frac{5 \cdot 5 \cdot 5}{3 \cdot 3} = 13\frac{8}{9}$ rbl.

Teiseks: Kui palju maksab meeste toit, kui meeste toidu kõrgem hind ligi arwatakse, mitte aga mehe enam söömine? $13\frac{8}{9} + (13\frac{8}{9} : 5) = 16\frac{2}{3}$ rbl.

Kolmandaks: Mitme rbl. eest lõpeb toitu, kui nüüd ka ligi arwatakse, et mees enam sööb kui pois?

$$16\frac{2}{3} + (16\frac{2}{3} \times \frac{3}{10}) = 21\frac{2}{3} \text{ rbl.}$$

II. Poiste päewaosade arw on 12×6 ; niisuuri osasi sedasama toitu kulub meestele $20 \times 10 \times \frac{1^3}{10}$ ehk 20×13 . Mitu korda poiste osade arw sellesse mahub, niimitu korda 5 rbl. tuleb hinda: $\frac{20 \times 13}{12 \times 6} = \frac{65}{18}$; $\frac{65 \cdot 5}{18}$ rbl. Seda $1\frac{1}{5}$ korda: $\frac{65 \cdot 5 \cdot 6}{18 \cdot 5} = 21\frac{2}{3}$ rbl.

37) I. Ostes 1 nael $\frac{25}{40}$ ehk $\frac{5}{8}$ rbl.; müies 1 nael $\frac{2}{3}$ rbl. Kasu $\frac{5}{8}$ rbl. pealt $\frac{2}{3} - \frac{5}{8} = \frac{1}{24}$ rbl.

$$\frac{1}{8} \text{ " " } \frac{24 \cdot 5}{24 \cdot 5} \text{ rbl.}$$

$$1 \text{ " " } \frac{8}{120} \text{ "}$$

$$100 \text{ " " } \frac{800}{120} \text{ rbl.} = 6\frac{2}{3} \text{ rbl., see on } 0\%.$$

II. Kui 25 rbl. eest 40 naela osteti, siis 100 rbl. eest 160 naela; kui 3 naela eest 2 rbl. saadi ehk 1 naela eest $\frac{2}{3}$ rbl., siis 160 naela eest $160 \times \frac{2}{3} = 106\frac{2}{3}$ rbl.; kasu oli sedamööda 100 rbl. pealt $6\frac{2}{3}$ rbl.

38) I. Ta kautas 14%, see on: kui ta 100 kop. oli wälja annud, siis sai ta nüüd 86 kop. tagasi. Sedamööda:

(Scheikülg 63. — Nr. 38—42.)

$$\begin{aligned} \text{müies } 86 &= \text{ostes } 100; \\ \text{'' } 1 &= \text{'' } \frac{100}{86}; \\ \text{'' } 18 &= \text{'' } \frac{18 \cdot 100}{86} = 20^{40/43} \text{ kop.} \end{aligned}$$

Ta oli küünra eest $20^{40/43}$ kop. maksnud.

$$\text{II. } \frac{14}{100} \text{ on } \frac{14}{100} \text{ ehk } \frac{7}{50} \text{ täishinnast; sedamööda oli } \\ 18 \text{ kop. ostuhinna } \frac{43}{50}. \text{ Siis: } \frac{1}{50} = \frac{18}{43} \text{ ja } \frac{50}{50} = \\ \frac{50 \cdot 18}{43} = 20^{40/43} = \text{täis ostuhind.}$$

$$\begin{aligned} 39) \text{ I. Kui } 4 \text{ nädalaks, siis igapäew } 2\frac{1}{2} \text{ naela; } \\ \text{'' } 2 \text{ '' '' '' '' } 5 \\ \text{'' } 6 \text{ '' '' '' '' } \frac{5}{3} = 1\frac{2}{3} \text{ naela.} \end{aligned}$$

$$\text{II. Veiba oli } 33 \cdot 28 \cdot 2\frac{1}{2} \text{ naela; sellest tuli nüüd } \\ 33 \cdot 42 \text{ oja teha: } \frac{33 \cdot 28 \cdot 2\frac{1}{2}}{33 \cdot 42} = 1\frac{2}{3} \text{ naela.}$$

$$\begin{aligned} 40) \text{ Kui weuraha } 1 \text{ naela pealt } 1\frac{1}{2} \text{ kop., siis } 100 \text{ naela pealt } \\ 150 \text{ kop.; nõnda oli } 100 \text{ naela eest kokku } 6\frac{2}{3} + 1\frac{1}{2} \text{ rbl.} \\ \text{ehk } 8\frac{1}{6} \text{ rbl. maksetud; } 60 \text{ naela maksis sedamööda } 4\frac{9}{10} \text{ rbl.} \\ \text{ja } 40 \text{ naela } 3\frac{4}{15} \text{ rbl. Kuna nüüd } 60 \text{ naela } 7\frac{4}{5} \text{ rbl.} \\ \text{eest müüdi, siis saadi sealt kasu } 2\frac{9}{10} \text{ rbl. Selle vastu} \\ \text{müüdi } 40 \text{ naela } 2\frac{0}{10} \text{ kahjuga. } 100 \text{ rbl. pealt kahju } 2 \text{ rbl.,} \\ 1 \text{ rbl. pealt } \frac{2}{100} \text{ rbl., } \frac{1}{15} \text{ rbl. pealt } \frac{2}{1500} \text{ rbl., } \frac{49}{15} \text{ rbl.} \\ \text{pealt } \frac{98}{1500} \text{ rbl. Puhas kasu oli sedamööda } 2\frac{9}{10} - \frac{98}{1500} \\ \text{rbl., f. o. } 2\frac{313}{375} \text{ rbl. Kui } 8\frac{1}{6} \text{ rbl. } 2\frac{313}{375} \text{ rbl. kasu} \\ \text{toob, siis toob } \frac{1}{6} \text{ rbl. } \frac{1063}{375 \cdot 49} \text{ rbl. ja } 100 \text{ rbl. toob} \\ \frac{600 \cdot 1063}{375 \cdot 49} \text{ rbl., f. o. } 34\frac{174}{245} \text{ rbl., ja see on nõutud} \\ \text{profendi arv.} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 41) \text{ A sai } 150 \text{ rbl., B } 40 \text{ rbl., D } 200 - (150 + 40) = 10 \text{ rbl.} \\ (\text{Ehk: } \frac{15}{20} + \frac{4}{20} + \frac{1}{20}; \text{ need on jautamise mõõdu-} \\ \text{arvud.}) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 42) \frac{1}{3} = \frac{5}{15}; \frac{2}{5} = \frac{6}{15}; \text{ sedamööda oli D osa } \frac{4}{15} = 108 \\ \text{rbl. Kui } \frac{4}{15} = 108 \text{ rbl., siis } \frac{1}{15} = 27 \text{ rbl., ja A osa} \\ \frac{5}{15} = 135 \text{ rbl. ja B osa } \frac{6}{15} = 162 \text{ rbl. ja terve} \\ \text{pärandus } 108 + 135 + 162 \text{ rbl.} = 405 \text{ rbl.} \end{aligned}$$

(Sehetülg 63. — Nr. 43—47.)

- 43) Meister sai 10 jagu, iga sell 5 jagu, iga töömees 3 jagu.
 $1 \cdot 10 + 4 \cdot 5 + 3 \cdot 3 = 39$ jagu = 360 rbl. Siis
 1 jagu = $9\frac{3}{13}$ rbl. — Meister sai $92\frac{4}{13}$ rbl.; iga sell
 sai $46\frac{2}{13}$ rbl., iga töömees sai $27\frac{9}{13}$ rbl.
- 44) Dsa-arvud ühenimeliselt: A $\frac{3}{12}$; B $\frac{4}{12}$; D $\frac{6}{12}$; E $\frac{10}{12}$;
 — kokku 23 ühesuurust jagu. B 4 jagu = $1\frac{1}{5}$ waffa;
 siis 1 jagu = $\frac{3}{10}$ waffa. Saiwad: A $\frac{9}{10}$ w., D $1\frac{4}{5}$ w.,
 E 3 waffa.
- 45) I. $300 = 15 \times 20$; $200 = 10 \times 20$; $240 = 12 \times 20$;
 $260 = 13 \times 20$; kokku on tall makssta 50×20 rbl.;
 kuna ta kõiges 350 rbl. maksab, siis tuleb 1×20 rbl.
 kohta $\frac{350}{50} = 7$ rbl. Nõnda saab A $15 \times 20^{\text{re}}$ asemel
 üksnes 15×7 rbl., saamata jääb 15×13 ehk 195 rbl.;
 B kutas 130 rbl., D 156 rbl. ja E 169 rbl.
- II. $350 = \frac{7}{20} \times 1000$. Sedamööda saab iga wõla-
 uskuja üksnes $\frac{7}{20}$ oma nõutawast summast tagasi, — ehk:
 kutas $\frac{13}{20}$. A kutas $\frac{13 \cdot 300}{20} = 13 \times 15 = 195$ rbl. j. n. e.
- 46) A : B = $\frac{1}{2} : \frac{1}{3}$ ehk $\frac{3}{6} : \frac{2}{6}$ ehk 3 : 2;
 B : D = $\frac{3}{8} : \frac{2}{5}$ ehk $\frac{15}{40} : \frac{16}{40}$ ehk 15 : 16.
 Kui B 15 jagu saab, siis saab D 16 jagu;
 " B 1 " " " D $\frac{16}{15}$ "
 " B 2 " " " D $\frac{32}{15}$ "
 Sedamööda A : B : D = 3 : 2 : $\frac{32}{15}$ ehk 45 : 30 : 32;
 kokku 107 jagu = 20 rbl., siis 1 jagu = $\frac{20}{107}$ rbl.
 Saawad: A $\frac{45 \cdot 20}{107} = 8\frac{44}{107}$ rbl.; B $\frac{30 \cdot 20}{107} = 5\frac{65}{107}$ rbl.;
 D $\frac{32 \cdot 20}{107} = 5\frac{105}{107}$ rbl.
- 47) K 6 lehma 12 nädalat ehk 72 lehma 1 nädal;
 L 8 " 15 " 120 " 1 "
 Nõnda wõiswad 192 lehma 1 nädal karjamaal käia; renti
 oli selle eest makssta 12 rbl. M maksis 8 rbl.; selle eest
 wõis ta $\frac{2}{3}$ korda 192 j. o. 128 lehma 1 nädalaks
 karjamaale saata, ehk 16^{neft} nädalaks $\frac{128}{16} = 8$ lehma.

(Rehekülg 63. — Nr. 48—62.)

48) $\frac{2}{5} + \frac{1}{2} + \frac{3}{8} = \frac{16}{40} + \frac{20}{40} + \frac{15}{40} = \frac{51}{40}$. Kuna nüüd terve pärandus, mis nad isesees ära jautasivad, $\frac{40}{40}$ on, siis on $\frac{11}{40}$ ülesandes nimetatud maha-arvatawad arvud; neid on kokku 176 rbl. Kui $\frac{11}{40}$ pärandust 176 rbl., siis $\frac{1}{40} = 16$ rbl. ja siis sai A $16 \cdot 16 = 208$ rbl., B $20 \cdot 16 = 320$ rbl., D $15 \cdot 16 = 240$ rbl.; terve pärandus: $208 + 320 + 240 = 768$ rbl.

49) A kaevab 4 päewaga terve aia ümber ja 1 päewaga $\frac{1}{4}$ aida; B 6 päewaga terve aia ja 1 päewaga $\frac{1}{6}$ aida; mõlemad kokku 1 päewaga $\frac{1}{4} + \frac{1}{6} = \frac{5}{12}$ aida. $\frac{5}{12}$ aida = 1 päew; $\frac{1}{12}$ aida = $\frac{1}{5}$ päewa; terve aia $\frac{12 \cdot 1}{5} = 2\frac{2}{5}$ päewaga.

50) Üks mees teeb 1 tunniga $\frac{1}{50}$ tööd valmis;
 " naene " 1 " $\frac{1}{60}$ " "
 Kolm meest on töös esite 8 tundi, siis veel $5\frac{4}{7}$ tundi, teevad $3 \times (8 + 5\frac{4}{7}) \times \frac{1}{50}$ ehk $\frac{285}{350}$ ehk $\frac{57}{70}$ tööd ära; jääb naestele teha $\frac{13}{70}$ tööd, milleks neil $5\frac{4}{7}$ tundi aega on. Kui aega 1 tund ja tööd $\frac{1}{60}$, siis naist 1;

"	$\frac{1}{7}$	"	"	$\frac{1}{60}$	"	7;
"	$\frac{39}{7}$	"	"	$\frac{1}{60}$	"	$\frac{7}{39}$;
"	$5\frac{4}{7}$	"	"	1	"	$\frac{60 \cdot 7}{39}$;
"	$5\frac{4}{7}$	"	"	$\frac{1}{70}$	"	$\frac{60 \cdot 7}{89 \cdot 70}$;
"	$5\frac{4}{7}$	"	"	$\frac{13}{70}$	"	$\frac{60 \cdot 7 \cdot 13}{39 \cdot 70} = 2$.

Kostus: 2 naist.

51) 5184 tolli.

52) $37\frac{11}{27}$ sülda.

53) $312\frac{1}{2}$ küünart. —

54) 135^m .

55) 15000 küünart.

56) 169^m .

57) 200^m .

58) Ümbermõõt $47,885^m$;
 pind $182,561$ ^{m} .

59) Täisruut oli ringpinnast
 5,375 tolli suurem.

60) Neljajõrra.

61) 400 tiffu.

62) a) 78,5 aršf.;

b) 1884 aršf.;

d) 5887,5 aršf.;

e) 23550 aršf.

(Vehtütg 65. — Nr. 63—93.)

63) 216 kantjalga.	70) 65,416 kanttulli.
64) 6 jalga.	71) 823,68 kanttulli.
65) 2,5 jalga.	72) a) 1719,745 penif.
66) 942 kanttulli.	b) 9286596 ☐ penif.
67) 80 puuda 26,88 naela.	d) 2661761291,904 kant-
68) 5 tolli.	penif.
69) 78,5 ☐ tolli.	_____
73) $1^2 = 1$	$16^2 = 256$
$2^2 = 4$	$17^2 = 289$
$3^2 = 9$	$18^2 = 324$
$4^2 = 16$	$19^2 = 361$
$5^2 = 25$	$20^2 = 400.$
$6^2 = 36$	74) —
$7^2 = 49$	75) 10; 12; 14; 16; 11;
$8^2 = 64$	13; 15; 17; 20; 25.
$9^2 = 81$	76) 27 küünart.
$10^2 = 100$	77) —
$11^2 = 121$	78) See leitakse Pythagorase
$12^2 = 144$	õpetuse järele.
$13^2 = 169$	79) 17 jalga.
$14^2 = 196$	80) 7,0701 tolli.
$15^2 = 225$	_____
81) Teine on 60, teine 21.	wakkade kaupade müüis; kostusid
82) Teine $6\frac{1}{4}$ ja teine $1\frac{1}{4}$.	on 8:
83) Teine 7, teine 12.	a) 2 w. ruffi j. ja 31 w. niisu j.
84) See on 54.	b) 7 " " 27 " "
85) 20 ^{ne} teine aste.	d) 12 " " 23 " "
86) 15 ^{ne} ruut.	e) 17 " " 19 " "
87) Need on 12 ja 20.	g) 22 " " 15 " "
88) Suurem osa 66, weiksem	h) 27 " " 11 " "
22.	i) 32 " " 7 " "
89) 12 ja 15.	k) 37 " " 3 " "
90) Teine 5, teine 9.	93) Esimeses klassis 44 last;
91) Uur: 40 rbl.; fett: 20 r.	teises klassis 56 last.
92) Ülesannet tuleb nõnda	lgas 1. kl. rendis 4 last;
mõista, et ta ifka terwete	" 2. " " " 8 "

(Rehekülg 68. — Nr. 94—100.)

94) a)	3	3	3	b)	4	1	4
	3		3		1		1
	3	3	3		4	1	4

(Ka 28 turvast on võimalik sellkombel üles seadida.)

95) 200 sulgilist.

96) Püdulist oli 132; päraft oli igas lauas 11.

97) Piff 27 jalga, lai 18 jalga.

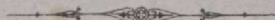
98) $5\frac{5}{11}$ minutit 2^{be} peal.

99) a) Ühe tunniga andis esimene toru 28^{bl} , teine 24^{bl} wett;

b) $3\frac{5}{13}$ tunniga.

100) a) 50 õuna-, 25 pirni-, 20 kirsipuud;

b) üleüldse 100 wiljapuud.

Schnakenburg'i trüükifojas **Cartus** on trüütud ja igas raamatupoes saada:

Kooliraamatud.

Turnimise raamat. I. Kirja pannud J. Kurrik. Hind köid. 40 kop.

Laste arwuwald. Kirja pannud J. Kurrik. I. ja II. jagu à hind 25 kop.

Laste arwuwalla wöti. I. ja II. jagu kofku 25 kop.

Arwuwald. Kirja pannud J. Kurrik. I. jagu. Algebra — oma algusöpetustega. Hind 60 kop.

II. jagu: Neljaliikme ja ruumi arwamine ning wördlused ruut- ja järg-arwudega. Hind 50 kop.

Arwuwalla wöti. I. jagu: Kostused algebra ja selle algusöpetuste ülesannete kohta. Hind 40 kop.

II. jagu: Kostused neljaliikme ja ruumi arwamise ning ruut- ja järgarwude ülesannete kohta. Hind 25 kop.

Kirjutamise õpetus. Laste õpetajatele ja peaskirja õppijatele juhatuseks kirja pannud J. Kurrik. Hind 42 kop.

Õjimejed geometria õpetused. Gesti koolilastele ja iga mõetmise õpetuse hinnustajale kirja pannud J. Tülk. Hind 30 kop.

Serged ja lühikejed geometria õpetused. Rahwa koolide kasuks kirja pannud J. Tülk. Hind 50 kop.

Wiijita õpetus. Koolidele ja igale teaduse nõudjale kirja pannud J. Tülk. 120re seihkenduse ja pildiga. Hind 1 rbl.

Weikene looduse õpetus. Glajate, Taimede ja kiwide lugu. Gesti alamatele koolidele kirja pannud J. Kunder. Hind 36 kop.

Looduse õpetus. Koolmeistritele ja koolidele kirja pannud J. Kunder. I. raamat: Glajate riik (piltid.), köid. 80 kop. II. raamat: Taimede riik (piltid.), köid. 60 kop.